

ELŐFIZETÉS

BELYEREN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hatásos példát sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 18 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyenlítő

vasúti pályájában.

TELEFON-SZÁM: 27.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, augusztus 31.

Pflanzer Baltin és Böhm-Ermolli seregei
közelednek Kelet-Galicia határához.

Budapest, augusztus 30. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

Pflanzer-Baltin báró és Bothmer tábornokok hadseregei tegnap a Strypa-ig nyomultak előre. Az ellenség több terep szakaszon megkísérelte, hogy az üldözést megakassza, de mindenütt visszautították, különösen a Koropiec pataknál kellett rendkívül makacs ellenállást megtörni. Böhm-Ermolli tábornok oszlopai Zloczowtól keletre, valamint Bialykamien, Toporow és Radziechow vonalában oszlopokkal erősen megrakott hadállásokkal kerültek szembe. Megtámadták az ellenséget és a harcvonal számos pontján visszavetették. Wolhyniában Luck felől előrenyomult oszlopaink újra tért hódítottak. Swiniuchyt és más makacsul védett községeket ragadtak ki az ellenség hatalmából. Bialowieskaja Puszcza területén a oszlopai és királyi oszlopok a Szereszewnál megverték és Pruzany irányában üldözik az oroszokat.

Olasz hadszíntér:

Az olaszok tegnap az egész tengeremléki harcvonalat változatlan erősségű tüzési tűz alatt tartották. Gyalogságuk több helyen megkísérelte hadállásainak megközelítését és kisebb támadásokkal is próbálkozott, de mindig visszautasítottuk. Karintiai és tiroli határvidéken a helyzet változatlan. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Asszonyok és gyermekek ezreivel fedezi
visszavonulását az orosz hadsereg.

Berlin, augusztus 30. (Hivatalos). A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Lényeges esemény nem történt.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornagy hadserege.

Below tábornok oszlopai a Friedrichstadttól délre levő hídfőért harcolnak. A Njementől keletre folyó harcokban Eichorn vezérezredes hadserege elérte az Olitától északkeletre fekvő vidéket. Itt újabb 1600 oroszot fogtunk el és hét ágyút zsákmányoltunk. Grodnó irányában rohammal elfoglaltuk Lipsket. A Bobr mellett az ellenséget a Sidra szakasz feladására kényszerítettük és áthaladtunk Sokolkán. Bialystoktól északkeletre és keletre elterülő erdőségek keleti szélét több helyen elértük.

Lipót bajor herceg tábornagy hadserege.

A Bialowieska erdőben a Narew felső folyásán való átkelésért harcolunk. Woytsch vezérezredes német és osztrák-magyar oszlopai Suchopolnál, az erdő keleti szélén és Szereszewnál kiverték az oroszokat állásaikból és az ellenséget keményen üldözik.

Mackensen tábornagy hadserege.

Oroszok, hogy hátsó oszlop részeiknek visszavonulását a Pruzanytól keletre elterülő moosaras vidéken keresztül lehetővé tegyék, tegnap a Kobrintól délre eső területen Poddubnó vonalában még egyszer felvették a harcot. Megverték őket, noha a már elvonuló csapatrészeket is újból harcba vetették. Nem használt nekik az a mindenidők hadtörténetében példátlanul álló eljárásuk sem, hogy menekülő seregeik védelmére hazájuk népének főleg asszonyait és gyermekeit, akiket visszavonulások alkalmával magukkal hurcoltak, ezerszámra támadó oszlopaink elé hajtották. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Spekulálók.

Arad, augusztus 30.

Más időkben csak a börze doktorkai szokták a Kinálat pulzusát megfigyelni, hogy gyenge, lanyha, vagy pedig élénk és szilárd. A Kinálat, már mint a gabonának kínálata, többnyire a maga ura volt; jogában állt neki gyöngélni és erősödni, a szerint, hogy szaporábban és hamarabb akart tudni a termésen, vagy pedig várt és spekulált vele.

Most azonban egész mást jelent az újságokban egyre sűrűbben mutató közgazdasági bulletin, hogy a kínálat gyenge. A búzatermés tulajdonképpen ki van csépelve, be van hordva. A ki hamarabb elkészült vele, a későbbi áraknál magasabbat kaphatott és ezt annál inkább ki kellett használni, mert a kedvezményes árak hetei rövidesen lejárnak. Az tehát, hogy a kínálat ez időben még mindig, s úgy látszik feltűnően gyenge, arra mutat, arra vall, hogy a búzával csöndes, de szivós spekuláció indult meg. Annyira kétségtelemmé vált ez, hogy most már a gazdák hivatalos lapja tesz közzé figyelmeztetőt: jó lesz a búzát eladni, mert különben a kormány megkezdi a rekvirálást.

A buza maximális árát a kormány úgy állapította meg, hogy a gazdáknak igazán nem lehet okuk panaszra. Beleszámítva és akár megszorozva a megnövekedett termelési költségeket, a föld jövedelmezősége akkor is nagyobb lenne a korábbi évek hasznánál, ha a termés nem is lett volna nagyobb. A kormány egyúttal gondoskodott arról, hogy a maximális árak egyúttal a minimális árak legyenek, hogy a megszorult gazdákat ne lehessen olcsóbb eladásra kényszeríteni. Mindezzel szemben a gazdáknak akkor se lenne szabad spekulálni, ha az csak a legkisebb eredménnyel bíznának.

Világos, hogy erről szó se lehet. Az, hogy a tavalyi termésnél a maximális árak kijátszásának olyan bő alkalmat volt, és hogy a maximális árak tulajdonképpen névlegesen maradtak, annak köszönhető, hogy gazdasági életünk és szervezetünk nem tudott hirtelen a háborús viszonyokhoz berendezkedni. A később elrendelt rekviráláshoz nem volt meg a kellő gépezet, a közigazgatás, a melynek ahhoz segítő kezet kellett volna adni, gyakorlatlan volt, és így esett meg, hogy a míg az egyik oldalon a rek-

virált tengerit hónapokon keresztül nem vették át, a rekvirálás alól kibújt tengeri horribilis áron került eladásra. A nyereszkesedésre, a telhetetlen haszonvágyra vonzó lehet ez a példa, azonban az alkalom teljesen hiányozni fog hozzá. Szeptember 15-én túl egyetlen vevője lesz a gabonának, a kormány által megalakított Hadi Termény Részvénytársaság, csak ennek részére lehet venni és másnak, mint ennek nem lehet eladni. Ez pedig csak a maximális áron vehet és fog venni. És ha nem kap, ennek nem lesz az a következménye, mint más venni szándékozónál, hogy többet fizet, csak hogy kaphasson, hanem a kormány parancsára a hatóságok szerezni fognak neki. Rekvirálják a termést és természetesen olcsóbb áron, hogy ezzel is büntessék a spekulálni akarókat.

Más időkben a rekvirálás csak kellemelenség lenne, most szegénybéllyeg lesz azon, a kit utólr. Mert a kit a harminchat koronás buzaár se elégíti ki, a ki arra les, hogy a bő termés esztendejében is éhínség legyen, mert csak ez verheti még fölőbb a kenyérnek elviselhetetlen árát; az a rosszlelkűségnek, a könyörtelen pénzsóvárgásnak olyan mértékéről tesz tanuságot, a mely a legerősebb ítéletet vonja maga után.

Meglátjuk, ki pályázik arra a dícsőségre, hogy első legyen ilyen megtisztoltetésre. És érdeklődéssel várjuk, kit csipnek azon, hogy a mai maximális árakon felül is akarja a drágítást megkezdeni. A nyilvánosság jó lesz arra, hogy az e fölött való örömet megzavarja.

nem jön. Amennyiben a fogyasztás csökkenése miatt közös meg egyezés alapján a szerződésben megállapított buzamennyiségnél kevesebb szereztenék be, úgy az elmaradó örleési díj fejében kártérítést igényt nem támaszthatunk. Ha a malom üzeme bármely akadály miatt hosszabb ideig szűnne, úgy jogában áll a malomoknak az örleést más malommal is végeztetni, mely esetben a felmerülő költségtöbblet a szerződő malmot terheli.

Az előadott feltételek mellett módjában lesz a városnak aránytalanul kisebb kockázattal és jóval olcsóbban a lisztellátásról 3-4 havonként előre gondoskodni. Természetesen az általunk elvállalható kötelezettségek teljesítésének előfeltétele az, hogy a tekintetes tanács a miniszteri engedély kieszközölése és róánk való díjmentes átruházása által a szükséges gabonának a fentebb megjelölt körzetből való tényleges beszerzését lehetővé teszi és a beszerzés körül a hatóságoknál netán felmerülő nehézségek elhárítása érdekében hathatós és eredményes támogatását biztosítja.

Ha az elmondottak minden kétséget kizáró előnyei dacára a tekintetes tanács mégis óvatosságból az egész évadbeli összükséglet előre való lekötése mellett döntene, természetesen ez esetre is följárunk szolgálatainkat.

Ez esetre azt javasoljuk, hogy az 1916. januártól az évad végéig szükségelt búzát a város fedezze le, illetve biztosítsa a Haditermény részvénytársaság útján. Az ehhez szükséges tőkét a városnak rendelkezésére bocsátjuk az osztrák-magyar bank kamatában felül egy negyed százalékkal magasabban.

Mi átvesszük a Haditermény részvénytársaság útján kiutalt búzát a város számlájára, előlegzzük annak vételárát, valamint a fuvar- és fuvarozási költségeket a malom-telepig. A város viselné a helyben szokásos raktározási díjakat és kezelési költségeket, valamint a tűzbiztosítási díjakat és a gabona természetes elporlását.

Ezen gabonának megőrlését elvállaljuk és örleési díj fejében felszámítanánk minden 100 kg. buza után 4.25, azaz négy korona 25 fillért.

Tekintettel arra, hogy ezen díjban tényleges üzemi költségeink és igen mérsékelt örleési haszon rejlik, külön engedményt nem nyújthatunk. Engedményt csak abban az esetben nyújthatnánk, ha a Haditermény Részvénytársaság a buza bevásárlásával bennünket bizna meg, mint bizományosokat, mely esetben a 100 kg-kénti 1 korona bizományosi jutalékot a városnak átengedjük.

A közéletmezési bizottság mindenképp azt határozta el, hogy csak ez év végéig szükséges gabonát, illetve lisztet biztosítja és ezután pedig hozzávetőleges számítások után kimondotta, hogy a malmok ajánlatának első részét elfogadásra ajánlja a törvényhatóságnak és ezért a kormánytól 1916. év január 15-ikéig kér vásárlási engedélyt. Az ajánlatokat kiadták Kilyényi János főszámvevőnek, hogy hasonlítsa azokat össze számszerűleg is.

A malmok ajánlata szerint a város 200 waggon lisztért fizet a maximálisárak alapján:

nullás lisztért	231.000	koronát
főző	295.000	"
kenyér	309.000	"

Összesen 835.000 koronát.

Ebből a vállalkozók megtérítenek a városnak 31000 koronát, tehát a liszt körül 803.000 koronába.

A Központi takarékpénztár ajánlata szerint: 20000 métermázsa buza á 36 korona 720.000 kor. 90 fillér métermázsaenkénti szerzési jutalék 18.000 " kamat 6 $\frac{1}{2}$ %-al 11601 " ehhez számítandó még — mi után az ajánlat csak gabonavásárlásra szól — a malmoknak fizetendő örleési díj á 4 kor. 25 fillér 85000 " összesen 834.000 kor.

lenne a város kiadása.

Hozzá jönne még a fuvarozási, raktározási, kezelési és tűzbiztosítási díj, valamint a liszt elszállítása a megrendelési helyekre.

A törvényhatóság augusztus 6-án tartandó rendkívüli közgyűlése dönt az ajánlatok felett.

Ajánlatok a város lisztjére

(A malmok kedvező feltételei. — Rendkívüli közgyűlés augusztus 6-án.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 30.

Arad város közéletmezési bizottsága Lőcs Lezso helyettes polgármester elnöksével ma tartott ülésében bontotta fel a lisztellátásra beérkezett ajánlatokat és egyhangulag az a vélemény alakult ki, hogy a Neuman Testvérek cég és a Széchenyi gőzmalom közös ajánlata, a mely világos és rendkívül kedvező, a város igényeit nem csak kielégíti, hanem még tetemes hasznót is biztosít a törvényhatóságnak. Igen jó benyomást tett a bizottságra az ajánlat őszinte hangja, a mely meggyőző módon tárja fel mindazt, a mi ennél a nagyarányu üzletnél a szerződésre lépni készülő felek mind-egyikének javára szolgál. Kellemesen hatott az is, hogy az ajánlatot tévő malom örleési üzemének minden rendelkezésére álló segédesszékét a város rendelkezésére bocsátja és pedig teljesen díjtalanul, a mennyiben sem a buza bevásárlásáért, sem fuvarozásáért, raktározásáért és tűzkár elleni biztosításáért egy fillért sem számítanak fel.

A bizottság egyhangulag úgy határozott, hogy a malmok igen kedvező ajánlatát ajánlja elfogadásra a törvényhatóságnak.

A benyújtás sorrendjében felbontott ajánlatok a következők:

1. A Központi Takarékpénztár kölcsönt és búzát ajánl a városnak. A szükséghez képest, amint a város 3 hónapra, vagy egy évre való gabonát akar venni, 750 ezer, vagy 3 millió korona folyószámla kölcsönt ad, az osztrák-magyar bank váltó leszámítolási kamatában felül 1 $\frac{1}{2}$ % százalékkal drágábban. A pénz egy összegben veendő fel és a banknál 4 százalék mellett betétként helyezendő el. Jutalékul kiköt magának a bank 18 ezer, illetve 72 ezer koronát, azaz a bevásárlandó buza métermázsa után 90 fillért az esetre, ha a város öt bizza meg a gabona-szállítását. Arról nem nyilatkozik az ajánlat, hogy a búzát hol adja át a városnak, ki viselje a fuvarozási, tárolási és tűzbiztonsági költségeket. Az egyébként reális ajánlat hiánya, hogy az örleési és ennek költségeiről külön kellene a városnak gondoskodnia.

2. Az Aradmegyei Takarékpénztárral egyetemben az Aradi Első Takarékpénztár, az Aradi és Csanádi Takarékpénztár, a Polgári Takarékpénztár és Népbank, valamint a Viktória Takarékpénztár

pénztár 750 ezer, illetve 3 millió korona kölcsönre tettek ajánlatot az osztrák-magyar bank mindenkorai lombard kamatában mellett, minden jutalék felszámítása nélkül.

3. A Neuman Testvérek cég és a Széchenyi gőzmalom együttes ajánlatukban arra hívják fel a város figyelmét, hogy az a legjobb mód, ha a lisztellátás minden műveletet egy vállalatra bizza a város és ha csak néhány hónapra biztosítaná a szükségletet. Az egész évi mennyiség fedezése drágává tenné a lisztet, minthogy a román buza várható beözönlése a belföldi gabonát később olcsóbbá fogja tenni és a város ezt a kedvező konjunktúrát nem használhatná ki.

A folyó év végéig szükséges mintegy 200—250 waggon lisztet a következő feltételek mellett bocsátjuk a város rendelkezésére mondják a malmok ajánlatukban.

A város kieszközli a magas kormánytól, hogy a lekötendő lisztnek megfelelő mennyiségű buza Arad és lehelőleg Csanád, Békés és Tamas megyék területén közvetlenül a termelőktől beszerezhető legyen és a bevásárlási engedélyt díjmentesen reánk átruházza.

Mi gondoskodunk a buza bevásárlásáról, a malomtelepre való szállításáról, fuvarozásáról, raktározásáról és tűzkár elleni biztosításáról és mindezekért sem kamatot, sem más címen megtérítést nem igényelünk.

A gabonát a vonatkozó kormányrendelet határozományai szerint megőröljük és a kész örleményeket a helyi fogyasztás igényeinek arányában folytatólagon részletekben kiszolgáltatjuk.

A lisztárakra nézve a folyó év december végéig terjedő idő alatt érvényben álló mindenkorai maximális árak lesznek mérvadók.

Amennyiben a megállapított határidőig, vagyis folyó évi december végéig a liszt egy része netán nem fogyasztatnék el, úgy a visszamaradó mennyiség értéke után az osztrák-magyar bank kamatában föfött egy negyed százalék kamatot számítunk fel, valamint a szokásos helyi raktározási díjakat.

A kiszolgáltatandó minden 100 kg liszt után a város közéletmezési alapja, vagy a tekintetes tanács által választandó más ósra feljárnunk 200 fillér utólag megtérítendő engedményt.

A liszt ára számlánk vétele után minden levonás nélkül azonnal fizetendő.

Zsákokért a kormány által jóváhagyott díjakat fogjuk felszámítani.

A korpa értékesítésére nézve a fennálló törvényes rendeletek mérvadók.

Az örlemények fuvarozását a hatóság által a város belterületén megjelölt helyre díjtalanul teljesítjük.

Ha a hatósági lisztellátás bármely okból a szerződés lejáta előtt megszüntetnék, köteles lesz a város a részére bevásárolt gabonát, illetve az örleményeket átvenni, ha csak erre nézve a malommal külön megállapodás létre

Olasz csapatok érkeztek a Dardanellákhoz.

(A Földközi tenger angol kikötői zsutolva vannak sebesültekkel. — Kétezer ember elsüllyedt.)

Távirati tudósítás.

Bukarest—Konstantinápoly, aug. 30.

Az Adeverul, Universul és még több lap jelenti Konstantinápolyból, hogy az első olasz szállítmányok megérkeztek a Dardanellákhoz. A csapatok kihajózása folyik.

Stockholm. Az itteni lapok diplomáciai forrásból közlik, hogy Olaszország haditevékenysége Törökország ellen nem várható. Olaszországot a monarchiával való háborúja teljesen leköti, úgy hogy részvétele a Dardanelláknál teljesen lehetetlen.

Az angol partraszállítás megsünt.

Szaloniki. Az angolok megszüntették a csapatok partraszállítását Kavallánál és a Krétán. Kétezer ember pusztulása az Aegei tengeren.

Amsterdam. A Times jelenti: Az Aegei tengeren megtorpedózott Royal Eduard szállítóhajón az elpusztultak számát kétezer emberre becsülik.

Török repülő Tenedos felett.

Konstantinápoly, augusztus 30. A Lloyd Ottomannak jelenti Gallipoliból: Egy török repülőgép Tenedos felett több nagy kört írt le, majd bombákat dobott alá. Az egyik bomba felrobbantotta a municióraktárisoport egyik fő és két melléképületét. A felhalmozott munició óriási dőrejjel robbant fel. Több környékbeli ház is elégett. A török repülőre a szigetről tüzelést indítottak. A gép tényleg több lövést is kapott, azonban sikerült hazaérnie és Gallipolin szállott le. Az aviatikusnak semmi baja nem történt.

Gibraltárig minden angol kikötő tele van sebesültekkel.

Madrid, augusztus 30. Az Imparcial jelenti: Maltában, Tenedoson, Lemnoson és Egyiptomban immár annyira tele vannak zsutolva a kórházak és mindennemű épület a Dardanelláknál megsebesült, illetve megbetegedett angol és francia katonákkal, hogy az angol hadvezetőség a legutóbbi napokban igen sok sebesültet Gibraltárba szállított. Gibraltárban négy kórház volt, ezenkívül több kasszárnyát és egyéb katonai épületet kórházzá alakítottak át, de, amint látjuk, ez sem lesz elégséges a sebesültek befogadására és csakhamar újabb helyről kell gondoskodni.

Kétezer halott két nap alatt.

Konstantinápoly, augusztus 30. A Milli-ügynökség jelenti a főhadiszállásról: Dardanella-front: Az ellenség augusztus 28-án megújította támadásait, amelyeket augusztus 26-án és 27-én az Anaforta-szakasz ellen megkezdett. E három utolsó napon különösen szivósak voltak a támadások, de az ellenséget mégis teljesen visszavetettük és e közben óriási veszteségeket szenvedett. Ellentámadással visszahódítottunk centrumunkban

egy-egy lövészárkokat, amelyeket az ellenség megszállott. Ezekben a lövészárkokban az ott talált ellenséges csapatokat megsemmisítettük. A két utolsó nap küzdelmeiben az ellenségnek tízezer halottja volt, a mi veszteségeink ellenben aránylag csekélyek. Repülőink, akik e küzdelmekben részt vettek, sikerrel dobta bombákat az ellenséges hadállásokra és táboraira. Egyébként semmi jelentősebb esemény nem fordult elő.

Milyennek álmodják Európa jövő térképét?

(A megvert entente papirova felosztja a győztesek országait.)

Az Aradi Közlöny tudósítja.

Arad, augusztus 30.

Minden nap újabb örömnép nekünk. minden nap újabb győzelmi jelentések érkeznek, az entente napról-napra közelebb jut végromlásához. S mialatt Varsó, Novogeorgiewsk, Breszt-Litovsk, Kowno elesnek, az entente híveinek igazán nem marad más hátra, mint az a gyerekes játékkal foglalkozni, hogy a történetek elől fejüket homokba dugva, mint a strucc, arról tervezgetnek, hogy — mi történék, ha ők győznének.

A háboru elején nagy hangon és még nagyobb fantáziával hirdették, hogy mint fogják ők Európát elfoglalni. Mint fog az orosz hadsereg Berlinbe bevonulni, tört dőfni a német birodalom szívébe, hogy fogják elfoglalni Bécsét és Budapestet. Azóta nagyot fordult az idők kereke, a vert orosz sereg túl van a nagy fehér birodalom erődítési övén, összes váraik kezéinkbe, Belgium a miénk, Franciaország leggazdagabb, iparilag legfejlettebb vidékét pedig kezükben tartják a németek. Ezek után a derék franciák számára ismét nem marad más hátra — mint ismét tervezgetni, ismét neki esni a térképnek s miután azon sokkal könnyebb vonalakat húzni, mint frontokat áttörni, újból felosztani Európa térképét.

Kerülő uton most jutott az Aradi Közlöny birtokába a legújabb ilyen háborus térkép, amely Párisban készült egy hónap előtt. A szórakozásnak szánt rajzoska „Európa jövő térképe” címet viseli, alcíme pedig „Németország és Ausztria-Magyarország felosztása.” A térképet mille Magda „professeur aux Ecoles de la Ville de Paris” szerkesztette össze és F. Pigeon könyvkereskedő, 57. rue Riobelieu, Paris, adta ki. Mille Magdának azonban úgy látszik sem a politikához, sem pedig a földrajzhoz nincs sok fogalma, mert a jövő háttérakat földrajzi és etnikai tekinteteket abszolút mellőzve a legtöbb esetben egyenes vonalakként képzeli.

A térkép mindenekelőtt elmondja, hogy Nagybritánia megkapja a teljes fennhatóságot, az abszolút uralmat Egyiptom felett, továbbá visszakapja Helgolandot.

Belgium határát a Moselle fogja alkotni, továbbá a Rajna egész a holland határig. Ilyen formán szegény Belgiumhoz, amely ma alig néhány négyzet kilométer, hozzá fog tartozni Coblentz, Köln, Bonn és Aix la Chapelle is.

Franciaország — hisz ez magától értetődik — megkapja Elzász-Lotharingiát szintén a Rajnáig (s Moselle-ig, míg a Rajnán túl körülből száz kilométer szélességben semleges zóna lesz, amelybe belesik Stuttgart is. A semleges zóna adminisztrációját azonban magától értetődőleg a grande nation fogja ellenőrizni, Belgium és Franciaország protektorá-

Az első olasz zászló.

Innsbruck, augusztus 30. Az Innsbrucker Nachrichten közli: Az utolsó napok küzdelmeiben a déltiroli harctéren sikerült zászmányul ejtenünk az első olasz ezredzászlót. A zászmányt, melyet egy szakaszvezető szerzett meg, már el is hozták Innsbruckba, a hol a tiroli honvédelmi parancsnokság épületében helyezték el. Köztudomás szerint magánosok tekintélyes jutalmakat tűztek ki az első olasz zászló elhozásáért.

tusa alatti fog állani, így is megakadályozzák a „barbár hordák újabb nyugatra özönlését.”

Svájc szintén megkapja jutalmát: Tirolt Innsbruckkal és a bodeni tóval együtt. Itália Trientet és Isztríát Trieszttel, továbbá Fiumét és az „illir szigetek egy részét”, Montenegró lesz Hercegovina, Szkutari és Albánia egy része, míg Görögország Albánia többi részével kell, hogy megelégedjék.

Szerbia határát a Dunáig fognak terjeszteni (mit szólnak ehhez a szerb szövetségesek, akik élénken aspirálnak a Szerémségre és a Bánátra?) Különben mille Magda elég bőkezű volt szemben, mert nekik adja Szlavóniát, Boszniát és Dalmáciát is, az „illir szigetek” egy részét, továbbá Albániának egy kis csücsköt is. Bulgáriát lesz a jövőben Drinápoly városa és környéke, míg Konstantinápoly és a Dardanellák semleges zónát fognak alkotni a szövetségesek felügyelete alatt s így Törökország összes európai birtokait elveszíti.

Románia nemes egyszerűséggel Erdélyt és Bukovinát kapja meg, Oroszország a német és osztrák Lengyelországot Danzig, Königsberg, Poser, Boroszló, Krakó, Przemysl és Lemberg városokkal együtt. Dánia megkapja Schleswig-Holsteint, míg a kielii csatorna semleges lesz.

Németország hat független és semleges államra fog oszlani és pedig Hanoverre, a melyhez Bréma, Hamburg és Lübeck városok fognak tartozni, Westfáliára Cassel fővárossal, Szászországra Dresden fővárossal, Bajorországra fővárosa München, Württembergre, amelynek fővárosa ugyanaz a Stuttgart, amelyet előbb a semleges zónának adományoz a térkép és annak magyarázata, végre Poroszországra, melynek fővárosa Berlin.

Ausztriát elválasztják Magyarországtól. Magyarország lesz a térképen Európa legszebb állama, vagy legalább is legszabályosabb: határát majdnem mértani trapéz alkotnak, amelynek déli határvonala a Száva és a Duna, északi határa a Kárpátok, nyugati határa a Balaton nyugati csücskétől húzott egyenes vonal, keleti határa pedig az az egyenes, amely Aradon és Debrecenen halad keresztül. Csehország megkapja függetlenségét, míg a központi hatalmak gyarmatait Franciaország, Anglia és Belgium osztják fel egymás között.

Nem utolsó tréfája az sem ennek a fantasztikus tervnek, hogy a háboru végével a központi hatalmak száz milliárd hadisarcot fizetnek a szövetségeseknek. Szép álom, de vajjon van-e még olyan polgár a négyes-ötös szövetségnek, aki ezt meri álmodni?

Anglia fél a hadikárpótlástól.

(A háboru felidézői viselik a milliárdok ólomsúlyát.)

Állam-tudósítás.

Berlin, augusztus 30.

A Norddeutsche Allgemeine Zeitung Anglia és a hadikárpótlás címmel a következőket írja: A birodalmi kincstári hivatal államtitkára az e hó 20-ki birodalmi gyűlési beszédében kijelentette, hogy győzelmes békénél nem szabad megelégedni a hadiköltség kérdéséről: a milliárdok ólomsúlyát viselik a háboru felidézői. E szavak az angol sajtóban nagy visszataszítást keltettek. Eduard Greyt is annyira hatalmába ejti Hefferich államtitkár fenti kijelentése, hogy a német birodalmi kancellár beszédére adott válaszában végén azzal akarja bizonyítani azt, hogy Németország a világhatalomra törekszik, hogy ily körülmények között és feltételek mellett nem lehet olyan békét kötni, amely más népek is elviselhetővé tenné az életet, mint kizárólag a németeknek. Az angol külügyminiszter és az angol sajtó felháborodásából kettőt lehet következtetni, elsősorban azt, hogy a német birodalmi kincstári államtitkár bejelentése Angliát a legérzékenyebb részén érintette, mert hogy a háboru költségeit saját zsebéből fizesse, azt Anglia nyilván sokkal borzasztóbbnak tartja, mint a német annexionisták terveit, amelyek csak területszerzésre irányulnak és csak az entente többi államait érintenék. Másodszor pedig azt, hogy az angoloknak a háboru győzelmes kimenetelére való reményeik a fagypontra hanyatlottak. Ha most az angolok a hadikárpótlás gondolatát értékelésként és örütnék jelentik ki, ez csak arra vezethető vissza, hogy most már nem képzelnek más megoldást, mint azt, hogy a hadikárpótlás csak Németország javára történhetik.

Angol offenzíva készül nyugaton.

Bécs. A Tagliche Rundschau írja: Az angolok a nyugati frontra nagyobb erősítéseket vittek s valószínű, hogy offenzívát kezdenek.

Wilson az Arab affér elintézését várja.

Amsterdam. Washingtonból jelentik: Wilson elnök elhatározta, hogy nem megy szabadságra mindaddig, amíg az Unió és Németország között levő incidens véglegesen rendezve nincs.

Washington. A német-amerikai viszonyban lényeges megkönnyebbülés mutatkozik. Valószínű, hogy a konfliktust a legközelebbi napokban kedvezően intézik el.

Tüntetések Itáliában a háboru ellen.

Chiasso, augusztus 30. Az orosz hadsereg kudarcát egyre növekedő izgalmat keltenek az olasz népből. A cenzura, mely most már a francia és angol lapokat is gyakran elkoboztatja, nem tudja meggátolni azt, hogy az olasz közönség az igazi helyzetet meg ne ismerje. Külö-

nösen Braszó-Litovszk meghódítása keltett konsternációt Olaszországban s az ennek nyomán fakadt nagy tüntetések még most sem ultak el. Így szombaton hajnalban több száz főnyi munkáscsapat hatolt be a milánói pályaudvarra, hogy a Verona felé induló katonavonatot feltartóztassa. Nagyobb bajnak azzal vették elejét, hogy a vonatot egy órával hamarabb indították el. Nagy tüntetések voltak a milánói székességi ház előtti térségen is, délben pedig a Corriere della Sera és a Secolo szerkesztősegeit támadták meg a háboruellenes tüntetők. A közhangulat megváltozásának érdekes bizonyítéka az is, hogy a háboruellenes Avanti előfizetőinek száma a hadüzenet óta megkétszereződött s ma már sok polgári és tőkés család járattja a szocialisták pártlapját.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Az aradi zenekonzervatóriumba a beiratások szeptember hó 1-én megkezdődnek. Műteremtűl József igazgató, Szabadság-tér. 2987

* Dr. Mezey Zsigmond, budapesti orsz. m. kir. zenekadémiát végzett hegedűtanár és M. Zay Margit, budapesti nemzeti zenedét végzett okleveles zongoratanárnő zeneiskolájában (Andrássy-tér 8. II. em.) az 1915-16. tanévre a beiratások szeptember 1-én, másodikkán és harmadikkán történnek.

* Fagin, a tolvajok mestere. (Dickens regény az Urániában.) A színház tegnap érdekes képet mutatott be, mely témáját Oliver Twist című regényéből vette. Hiszen mindannyian ismerjük a történetet: a szegény árva-gyermek küzdelmét a rossz szellemek ellen. Már-már ugylátszik, hogy az aljas társaság megmáltalmazta lelkét, mikor felébred a gyermekben a lelkiismeret és szakítva a mult szomorú történetével egy új életet kezd, mely számára a megváltás minden örömet meghozza. Meleg érdeklődés kísérte végig ennek a történetnek minden jelenését és a közönség, mely a regényt jól ismeri, mintegy a viszontlátás örömeit élvezte az egyes jeleneteknél. A kép a maga kiállításával és berendezésével, a színészek nem mindennapi művészetével nagy és meleg siker színhelyévé varázsolta a színházat. — „A rezervista álma” Ziehrer zenéjére készült magyar háborus operáté, mely diadalmasan járja be az országot teljes katonazenekari kísérettel legközelebb az Urániában. 5

* Hegedű, zongora, ének és mimika tanítás a legújabb francia módszer szerint. Beiratkozás szeptember 1-től Karbanek Ferencnél, Batthyányi-u. 21. 3117

* A balett csillaga. (Nagy dráma az Apollóban.) A balett csillaga Herms Hella, skinek az apja valamikor dúsgazdag volt, de spekulációi tönkretették s felesége és leánya magára hagyták őt kétségbeesítő helyzetben. Hella szép karrier előtt áll, amit elősegítene a balettiskola vezetőjének összeköttetése is, aki halálosan szerelmes a szép, úde leányba. A balettmester szerelődje, Lídyá bosszút esküszik sorsa miatt s felgyújtja a házat, amelyben a balettmester és Hella tartózkodik. A lángok magasra csapnak, a két ember a biztos tűzhálónak néz a szemébe. Egyszer csak megjelenik egy bátor tűzoltó s életének kockáztatásával kimentti őket a rettenetes halál torkából. A tűzoltó Herms Richárd, az egykori gazdag ur, aki az örömtől mámorosan öleli át visszakapott gyermekét. A mesterien felépített nagy szabású drámai képet kedden és szerdán mutatja be az Apolló-színház új barétéri sorozattal.

* Zeneintézeti beiratások folyamatban vannak és egész nap eszközöztöttek a Szalay-Békési-féle zeneiskolában (Akadémiai Előkészítő Tanfolyam) Szabadság-tér 7. szám, II. emelet.

* Varsó bevétele az Apollóban. Ma érkezett meg a harctéri felvételek legújabb eseménye, Varsó bevételeinek történelmi értékű filmje. A szenzációs kép a lengyel főváros elfoglalásának rendkívül sok érdekes epizódját örökíti meg. Varsó eleste kedden és szerdán látható még az Apollóban.

Szegedi polgár, mint olasz katona

(Egy aradi sebesült zászlós elbeszélése.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 30

Az aradi liceumkórházban sebesítve fekszik a szegedi háziezred egyik zászlós. B. J. aki a következő történetet mondta el, amelynek még a mostani nagy világháborúban is nehezen találjuk párját.

— A mi ezredünk is az olasz harcstéren küzd és dicsekvés nélkül szólva, viselkedésünk igen megnyerte József főherceg önmagáért retett hadtestparancsnokunk tetszését. Engem néhány héttel ezelőtt patrulba rendeltek ki. Az olasz harcstéren a hírszerzők nem úgy működnek, mint más csatatereken. A vad hegyek birodalmában ugyanis minden egyes patrul külön-külön végzi a munkáját, mert vannak olyan hegyi utak, amelyeken még egy ember is nehezen tud elférni. Amint szinte kővé meredve figyelem az ellenség állásait, egyszerre csak egy szikla mögül fölegyenesedik egy szép szál bersaglieri és a kalapján lévő tollakat vígan lengette az alpesi szél. Én célzásra emeltem revolveremet, amire ő magasra tartotta a két kezét a megadás jeléül. Amikor közelebb jött, boldogan siettem elője és előre örültem, hogy milyen dicséretet fogok kapni az ezredesemtől, amiért egy eleven bersaglierit viszek a táborba. Az olasz katona pedig, amikor megfogtam a karját, hogy hátravezessem, tőkéletes magyarsággal, szögédies kiejtéssel szólalt meg:

— Jó estét zászlós ur!

— Én csodálkozva néztem rá; első pillanatban azt hittem, hogy hallucinálok, vagy pedig, hogy a sziklák között bujkál valaki és az játszik velem. A bersaglieri megismételte:

— Jó estét szögédi zászlós ur!

— Hát te ki vagy, hogy ilyen jól beszélsz magyarul? Talán tőlünk szöktél át és olasz uniformisban kémkedtél a táboroknál?

Mosolyogva felelt az olasz:

— Nem vagyok én kém, hanem valósgos bersaglieri vagyok, de azért szögédi polgár vagyok én már tizenöt esztendeje.

— Beszélj testvér, — biztattam ekkor kiváncsian.

— Én L. J. vagyok és tizenöt esztendő óta dolgozom a szegedi Pick-féle szalámi-gyárban, mint munkafelügyelő. A magyar állampolgárságot csupa lustaságból nem szereztem meg eddig. A télen, amikor még hirt se volt az olasz háborus készülődéseknek, hazautaztam Turinba a rokonaimat meglátogatni. Időközben megtudtam otthon, hogy komolyodik a helyzet és visszaakartam menni Szegedre, azonban az olasz hatóságok mindenféle nehézségeket támasztottak, mert én tizenhét éves koromban a bersaglieriknél szolgáltam. Addig huzták az ügyemet, míg kitört a háboru és aztán engem is elvittek a régi ezredemmel. Három hét óta vagyok a fronton. Először ipari munkára akartak beosztani, de én a frontra kéredzkedtem, mert az volt az eredeti szándékom, hogy megadom magamat. A kémek hírt hozták, hogy a magyar alföldi ezredék közül sokan vannak itt. Gondoltam, hogyha lehetséges, hát a városombeli ezrednek fogom magamat megadni. Patrulba kéredzkedtem mindaddig, míg csak föl nem fedeztem, hogy hol vannak a zöld hajtókás szegediek. Amikor a zászlós urat megpillantottam, nyaktörő utakon rohantam ide, nehogy elszalaszsam a jó alkalmat. Tessék engem az ezredhez vezetni, én nem akarom többet a fajtámat látni.

Döntő tanácskozások Bukarestben.

(A bolgár-török megegyezés hatása. — Bulgária kétezer négyzetkilométer területet nyert.)

Dr. Lali tudósítás.

Bukarest—Szófia, augusztus 30.

Bukarestben most forrpontra jutott a politikai helyzet. Ferdinánd király a fővárosba érkezett, hasonlóképpen Károly trónörökös is. Bratianu miniszterelnök lakásán minisztertanácsot tartottak. Marghiloman Sándor, a konzervatív-párt elnöke szintén megérkezett Bukarestbe, a hova a napokban várják vissza a Tépiltzen nyaraló Maloresou volt miniszterelnököt is.

Cáfol a bukaresti német követ

Bukarest, augusztus 30. Romániában kétségtelenül igen forró most az atmoszféra. A lakosság egyik izgalmon a másik után megy át és csak természetes, hogy a rémhírek tömegesen keringenek a levegőben. Jelentettük, hogy Busche bukaresti német követ közönséges koholmányának minősítette Mille Constantin lapjának, az Adeverulnak és a Dimineatanak azon híreit, amelyek szerint Németország a Törökországnak szánt munió átengedése céljából ultimátumot küldött Romániának. Ma, a félhivatalos „Román Távirati Ugyenökség” Busche német követ alábbi kommunikációját közli a bukaresti sajtóval:

— Az a levél, amelyet állítólag a német császár ő Felsége, a bolgár cári ő Felségéhez intézett és amelynek tartalmát az Adeverul 10. 89. számában publikálta, apokrif.

Hazugságokkal vezeték felre a román népet a ruszofil lapok.

Bukarest. A Rumänischer Lloyd ezeket írja:

Az orosz hadsereg összeroppanása ma már oly befejezett tény, melyet senki sem tagadhat le és a négyesszövetség helyzete ma már oly kétségbeesítő, hogy Bukarestben senki sem beszél arról, hogy a román hadsereg lépjen föl a központi hatalmakkal szemben. Az oroszbarátok kényszerülnek beismerni, hogy a világháborúban való részvételünk csak akkor jöhet ismét szóba, amikor az oroszok megkezdik offenzívájukat.

Dacára annak, hogy a jövő év tavasza előtt erre még a legnagyobb optimisták sem számítanak, mégis úgy véli az oroszbarát sajtó, hogy félrevezetheti a közvéleményt, hogyha szenzációs hazugságokat közöl. A dardanellai akció sikortelensége és az orosz hadsereget Oroszlengyelországban éri vereség után az a mese, hogy Románia a négyesszövetség oldalán fog fegyvert ragadni a monarchia és Németország ellen, már nem talál hitelt. Így most az orosz hűbéreseket azt akarják elhitetni, hogy a központi hatalmak provokálni fogják Romániát és neki hadat üzennek.

Az oroszbarát lapok azt a hírt terjesztik, hogy a központi hatalmak velünk szemben ellenséges magatartást tanúsítanak, hogy fenyegetnek, miszerint nem veszik meg többé gabonáinkat, hogy határainkon csapatokat vonnak össze, hogy a Romániába behozott cikkekre magas vámot szabnak ki, hogy a magyar ha-

tóságok a vámhivatalt Predealról Brassóba helyezik át és végül azt a mesét is feltalálják, hogy Németország a Törökországnak szánt munió átengedése miatt ultimátumot intézett Romániához.

Ezen híreket természetesen azért koholták, hogy Romániában németellenes hangulatot keltsenek és a tünekedőben levő orosz szimpátiát ismét életre keltsék.

A román kormány és a német követség egyaránt sietve cátozták meg ezen híreket, ami azonban nem fogja megakadályozni az oroszbarátokat abban, hogy újabb még szenzációsabb híreket találjanak ki abban a reményben, hogy ezzel a közvéleményt félrevezetik és az olvasó közönség figyelmét elterelik az oroszok megsemmisítéséről és a négyesszövetségnek az összes harcatereken észlelhető tehetetlenségéről. A közvélemény azonban be fogja látni, hogy a mikor az adott körülmények között semmi esetre sem léphetünk fel a monarchia és Németország ellen, ezen nagyhatalmaknak sem érdekük, hogy bennünket provokáljanak. Különösen Németország törekvése: egy nagy és erős Románia, a mely arra van hivatva, hogy a Duna torkolatánál érefalként feltartóztassa a szláv áramlatot. Bármennyire is izgatónak tehát az oroszok hűbéresei, Románia, Németország barátja és szövetségese marad.

A román fegyvergyár.

Magamlékeztünk arról, hogy a román töképezések egy csoportja, Blank M. és Katz J.-vel az élükön, részvénytársaságot alapított munió- és fegyvergyár létesítésére Romániában. Újabb értesülésünk szerint a gyár felállítását már a jövő héten megkezdik.

A kormány közvetítésével a részvénytársaság beszerzi a szükséges anyagokat, hogy az üzembe helyezést minél előbb foganatosíthassák. A „Metalurgia Romana” gyárban megkezdtek már a fegyverek javítását, ez az üzem azonban a felállítandó gyártól teljesen függetlenül működik.

Románia nem szállit Szerbiának.

Bukarest, augusztus 30. A román kormány rendelkezése a constanzai téngyár beszüntette a Szerbia által rendelt petroleumtartályok előállítását.

Francia vezérkari tiszt Bukarestben.

Bukarest, augusztus 30. Langlois őrnagy, francia katonai attasé az orosz vezérkar főhadiszállásán, Szentpétervárról Bukarestbe érkezett. Hihetőleg látta azt, hogy az orosz gőzhenger nem lehet megmenteni a teljes összeomlástól és most meggy haza jelentést tenni a kormánynak.

A román sphinx.

Berlin. Rotheit Rudolf jelenti a Vossische Zeitungnak Szófiából: A négyesszövetség jegyzékének átadása óta tizenhárom nap telt már el és a várvavárt eredmények csak nem akarnak bekövetkezni. A Balkán-államok közt a viszony ma is olyan, mint a jegyzék átadása előtt volt. Görögországban még Venizelosz kormányra kerülése se fordította az entente ja-

vára a helyzetet, azonban az kétségtelen, hogy a pénzhiány és a népélelmezés nehézségei még súlyosítják a görög királyság zavarát. — Szerbia — mióta a szkupstina összeült — igen rejtélyes játékot folytat. Napról napra ellentmondó hírek érkeznek Nisből. Valami nagy várakozással nem néznek a szerb döntés elé, mert kétségtelen, hogy olyan eredménye nem lesz a szkupstina tanácskozásainak, amely a szerb-bolgár ellentétet kiegyenlítené. — Románia még mindig sphinx, de azt hiszik, hogy szeptember első napjaiban kimutatja körmeit. A román ruszofilek még mindig nem hisznek a „félelmes Oroszország” vereségében. Bizonyos jelek pedig arra vallanak, hogy Románia a négyesszövetség megbízásából előkészületeket tesz, amelyeknek az a céljuk, hogy Bulgáriát sakkban tartsák, ha Szerbia ellen akarna fellépni.

Kétezer négyzetkilométer területet nyert Bulgária.

Szófia. Bulgária a Törökországgal kötött megegyezés eredményeként kétezer négyzetkilométer területet nyer. A bolgár-török megegyezés területi részleteit már jelentettük. (Az Aradi Közlöny vasárnap közölte.) A szerződés politikai jelentősége rövidesen észrevehető lesz.

Bolgár tiltakozás a román szállítási nehézségek miatt.

Bukarest, augusztus 30. Szófiából táviratozzák: Németország és Törökország szófiái követi tanácskozást folytattak Radoszlavov bolgár miniszterelnökkel. Jól értesült körökben biztosítanak, hogy ezen tanácskozás eredménye alapján Bulgária tiltakozni fog a romániai petroleumnak Bulgáriába való szállítására vonatkozólag életbe léptetett tilalmi rendelkezések ellen.

Mit adna Szerbia Bulgáriának?

Bukarest, augusztus 30. Szófiából jelentik: Nisből érkező hír szerint Szerbia választ a négyesszövetség jegyzékére tegnap átnyújtották. A szerb kormány elfogadta a négyesszövetség ajánlatát és hajlandó Bulgáriának területeket átengedni, de csakis a következő feltételekkel: A kárpótlás első részét, ezek között a Wardarig terjedő területet, akkor kapja meg Bulgária, mielőtt akcióra lép Törökország ellen, a másik részt a békekötés után. Egy politikai személyiség kijelentette, hogy ez a szerb jegyzék teljesen kizárja a megegyezést Bulgáriával, a tárgyalásokat azonban folytatják Szerbia és a négyesszövetség között.

A román katonai behívások.

Páris, augusztus 30. A lapok szerint a hadügyminiszter gyakorlatra hívta be az 1908—1915-ös évfolyamokat, valamint az alkalmatlanokat és fölmentetteket, akiket utólagos felülvizsgálaton alkalmasoknak találtak. Ugyancsak behívták — a francia lapok szerint — a segédzolgálatot teljesítőket is, legalább is az ország egyes részeiben.

Oroszország biztosítékai Romániának.

Páris, augusztus 30. A Temps jelenti, hogy Oroszország biztosította Romániát követelesek teljesítéséről. Oroszország nemcsak ahhoz járulna hozzá, hogy Románia Ausztria és Magyarországból megkapja a kívánt területeket, hanem az orosz kormány hajlandó Besszarábiában is engedelményeket tenni. Francia félhivatalos jelentés szerint beleegyeznek az entente-hatalmak abba is, hogy Románia egyelőre maradjon az entente-ra nézve kedvező semlegességben és a beavatkozás csak akkor történjék meg, ha Románia az időt erre kedvezőnek fogja találni.

Bulgária megegyezett Romániával?

Amsterdam. A Temps a következőket jelenti: Románia és Bulgária között a megegyezés elvben biztosítva van.

Bukarest. A bolgár követség információi szerint a román kormányban megvan a hajlandóság arra, hogy a dobrudzsai határkiszáratással a bolgár-román jogviszonyt megalapozza.

Bulgáriában dől el a Balkán sorsa.

Szófia, augusztus 30. Az ellenzéki pártok közös értekezletet tartottak. Milanow és Gecow utján arra kérték Radoszlavov miniszterelnököt, hogy a királlyal koronatanácsot hívasson egybe. Miután a szkupstina csak októberben tart ülést, amikor a szobranje is össze van hívva, a koronatanács megtartása esetén az ellenzék egyelőre nem kívánna a szobranje összehívását.

Lugano. A Corriere della Sera jelenti: A balkáni kérdés megoldása nem Szerbiában, hanem Bulgáriában fog megtörténni. Ha Szófiában hozzájárulnak a megoldáshoz és Szerbia pedig ellenkezik, ez ellenséges demonstráció volna. Ez esetben Szerbia nyomban a másik oldalra állhat, akkor tudnók, hogy a monarchiának kétszáz ezer emberrel többje van. A helyzet azonban tisztázódnék. Szerbia a négyesszövetségnek lassankint zavart okozó szövetségese lett, mely nem jelent számunkra materiális segítségel.

Rotterdam. Idősebb táviratok szerint Oroszország az entente balkán tárgyalásaiban a háttérben tartózkodik. Nisben úgy magyarázzák a dolgot, hogy Oroszország a balkán államokkal való tárgyalásoknál a hátsó ajtót nyitva akarja magának tartani.

Szófia. Teljesen megbízható jelentések szerint a bolgár kormány, a négyesszövetséghez intézett jegyzékében Szerbia ígéreteit elégteleneknek nyilvánította.

VÁROS ÉS MEGYE

Meddő árlejtések. Arad város gazdasági széke ma délelőtt Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével tartott ülésében több városi szállításra kiírt árlejtésen beérkezett ajánlattal akart foglalkozni, de sajnos, nem foglalkozhatott, mert az árlejtések meddők voltak. Az oka ennek a háború. A hol fuvarozásról van szó, ott vállalkozó nem akad. Így a Bodrogi-ut kavicsolására, a Marosparti védművek elég tekintélyes munkálataira senki sem reflektál. Fertőtlenítő szereket, világító anyagokat senki sem akar a városnak szállítani. Vas szállítására sem vállalkozik aradi kereskedő és Andrányi Károly és fia cég azt írja a gazdasági székhez intézett levelében, hogy a háború tartama alatt szerződéses viszonyba a várossal nem léphet, hanem azt tanácsolja, vásároljon a város napi áron. Irógép kellékekre a Ziffer és Holló-cég adott be ajánlatot a tavalyi árak mellett. A Bloch H. cég ajánlatát a cég küldöttje,

egy 12 esztendőes fiu, tíz óra helyett fél tizenegy órákor adta át, amikor már az előbbi cég ajánlatát felbontották. A bizottság tagjai úgy határoztak, hogy jelentést tesznek az ügyről a tanácsnak döntően az elfogadható-e az ajánlat. Cement lapokra Neubauer Manó egyedüli aján-

latát fogadták el, amely a 3084 korona kikiáltási áránál négyezred koronával olcsóbb. Ide tartozik az is, hogy a Weitzer-utcai városi épületben egy üzlet helyiséget, amelynek eddig 900 korona volt a bére, 750 koronáért adták bérebe Aduc Lázárnak.

Aradi tűzérőhadnagy naplója.

(Olasz halottak olasz gránátzáporban. — A mi sebesültjeink.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 30.

Több részletet közölt már az Aradi Közlöny az olasz hadszíntéren Sch. Béla dr. aradi ügyvéd hadi naplójából. A Krn vidékén folyó harcokban vesz részt az aradi ügyvéd tűzérőhadnagyi rangban. Harctéri megfigyeléséből, amelyek érdekesen és megkapóan jellemzik a sziklás határvidéken az olaszokkal folytatott elkésett harcok világát, a következő újabb részleteket van alkalmunk az Aradi Közlöny olvasóközönségével ismertetni:

(„Háboruban még a holtaknak sincs nyugalma.”)

Augusztus 14. óta az olaszok rendkívül erősen támadják a santa-luziai-tolmeini frontot egész Krn sziklafalig. A legvéresebb ütközetek ez alkalommal a Mrzi orh környékén voltak. A hivatalos jelentés szerint 800 olasz holttest hevert az akadályok előtt. Lehetetlen volt a hullákat nappal eltakarítani, mert aki kilép a fedezékből, több mint bizonyos, hogy beléharap a fűbe. Éjjel azonban kimásztak a szanitéc-patrouillok és eltemették az elesetteket, már a mennyire ez a sziklás-köves talajban lehetséges volt.

Reggelre az olaszok ismét erős ágyutűzvet ontottak állásainkra. Kissé furesának tartottuk, hogy a fényesen visszavert támadás után újból tűzérő előkészítés következik. Csakhamar megtudtuk az erős tüzelés okát. Daekungoknak nézték a sírhantokat s úgy összelövöldöztek 15 cm. gránátokkal, hogy nincs oly temetésrendező az egész világon, aki összeállíthatná az egyes holttesteket. Karok, lábak, koponyák 20–30 méterre repültek a levágóbe egy-egy teli találat után. Odaszól egy tűzérő a másikhoz:

— Pajtás! Ha igaz az, hogy feltámadunk, akkor ezek betyárosan fognak verekedni egymással saját esztőlükért.

(Nem igazi háború a talián háború.)

Egynehány legényünk sehogy sem tud bele-nyugodni a defenzívával járó mozdulatlan-ságba.

— Nem igazi háború az főhadnagy ur — mondja egy hegyesszakállu kanoner.

— Már mért nem volna az?

— Mert nem látja az ember hasznát.

— Hát bizony van valami igazad, mert egy offenzív hadjáratban szemmel látható, mily sikert érünk el egy-egy támadással, itt meg hónapokon át egy helyen tespedünk.

— Már az nekem nagyon mindég, hogy defenzíva, offenzíva, a főbaj az, hogy nem lehet rekvirálni. Szerbiában mindig telve volt a kulacs rakhijával, a Brotsack meg almával, szivával. Esténként stilt a nyárson a finom malac pecsenye, főtt a csajkában a tyuk. Itt nem is szabad, de még nincs is mit.

(A sebesültekről.)

Csodálatos, hogy milyen megadással viselik sorsukat s nyomják el fájdalmukat. Néhány nap előtt sebesült bakák csoportja jött le a Krnről. Néha 8 órát is kell gyalogolniuk, míg oly helyre érnek, a honnan már kocsival továbbíthatók. Utközben Labestatiok vannak, hol kenyeret, kávé, cigarettát kapnak. Beszédbe keveredtem velök. Egy kérdésemre huszan is válaszolnak egyszerre.

— Főhadnagy ur kérem, — szól egy egészen fiatal legény — ha azt a heccet, a mi tegnap este és éjjel volt, mozgósínházban látni lehetne, becsületemre mondom, minden nap megnézném, még ha az utolsó garasom is rá menne.

A szakaszvezetőnek gránát szilánk van a hátában, bizonyos hogy fáj, de azért mosolyog: Bekaplam én is egy darabot, de nem sajnálom. Megfizettem érte. Én már nem vagyok adósuk a betyár taliánoknak, ők tartoznak nekem. Aldom az Istent, mert soha olyan jól nem vitt a fegyverem, mint tegnap, négy trefferem volt.

Már tegnap délben tudtuk, hogy nagy muzsika lesz este, — mondja egy dunántúli káplár, kinek combját járta át a golyó. A taliánok már reggeltől fogva lötték állásunkat s ezernél jóval több lövést adtak le 3–4 km-nél nem hosszabb frontunkra. Véletlen szerencse, hogy az erős ágyu tűzben csak két halottat, s négy sebesültet veszítettünk. Este azután előbujtak fedezőkeikből. Amint a drótokhoz értek, azokat a szikladarabokat hengergettük rájuk, melyek fedezékünket alkották. A pokolban nincs oly jajgatás és ordítás, mint a mi ennek nyomában támadt. Mégis sikerült néhány alpinónak közelünkbe férkőzni. Felém is csuszott egy. Sugár egy fattyu volt! Felálltam a fedezékben, hogy jobban lássak. Két kezemmel egy jókora sziklát sujtottam felé, úgy, hogy összeroncsolt teste 20–30 métert henesergett lefelé a hegyoldalra. Amint felálltam erős ütést éreztem a combomon, én is megsebesültem. Reggelre nem volt előttünk Deckung.

Szalutáltak. Tovább ballagtak teljes felszereléssel, mert jól tudják, hogy az a sebesült, ki fegyverét maga viszi a Sanitáts Anstaltig, 10 korona jól megérdemelt jutalomban részesül.

Az orosz generalisszimusz haditerve megbukott

(Breszt-Litowszk elfoglalójának kitüntetése. — Luck várát kiürítették.)

— Távirati tudósítás. —

Bécs—Berlin—Budapest, aug. 30.

Vilmos császár Arz Artur gyalogsági tábornoknak, Breszt-Litowszk elfoglalójának a Pour le Merité rendjelet adományozta. Arz gyalogsági tábornok a monarchia első hadvezére, aki a nagy német kitüntetés a háború folyamán megkapta.

Párhuzam a világon a német offenzíva.

Berlin. Newyorkból jelentik: Az amerikai sajtó a legnagyobb csodálkozását fejezi ki Breszt-Litowszk megiepi elcsatásért. A németellenes szun a következőket írja: A csodálatraméltó siker párhuzam a hadtörténelemben. A világ ilyen offenzívát még sohasem látott.

Luck várát kiürítették az oroszok.

Bukarest, augusztus 30. Az orosz hadvezetés elhatározta, hogy Luck várát a Dnyeszter-fronton váratlan áttörése következtében kiüríti. Kiewi jelentések szerint Kiew polgári lakossága tömegesen hagyta el a várost, mert azt hiszik, hogy az osztrák-magyar és német hadvezetés legközelebbi célja Kiew elfoglalása lesz. Az oroszok részéről történő katonai intézkedések arra mutatnak, hogy Kiew birtokait nemsokára harcok kezdődnek. A besszarábiai román határról számos csapatot Kiewbe rendelték.

Repülők munkája a bukovinai határon.

Bukarest. Az „Universul” tudósítója jelent Dorohoiából:

Pénteken este 6 órakor városunk felett egy repülőgép jelent meg, amelyről azonban nem lehetett megállapítani, hogy az osztrák-magyar, avagy orosz részről szállt-e fel? Ez a repülőgép, mely a határ felől jött, néhány száz méterre a város felett, követve a kíváncsi nézők tekintetét. Dacára annak, hogy a repülőgép meglehetősen magasságra szállt fel, a motor nagy zajt idézett elő, amit a földön is egészen jól lehetett hallani. A repülőgép egynegyed óra elteltével elszállt északkeleti irányban. Ugyancsak az „Universul” tudósítója jelent Msmornicáról:

Négy nap óta az egész bukovinai fronton teljes csend uralkodik ugyan, a harcok felek repülői azonban folytonosan szemlélődnek. Nagyon sokszor ezek a repülők a mi területünk fölött is elszállnak, berepülve tíz kilométer mélységig is. Egyik éjjeli támadás alkalmával egy husz emberből álló orosz őrszolgálatnak sikerült elfoglalnia az osztrák-magyarok egyik gyengén megerősített állását a Toporauti erdő mellett. Ma reggel azonban egy újánus különítmény elűzte az oroszokat. A harcban nyolc orosz katona és két osztrák-magyar újánus esett el.

Orosz jelentés Breszt-Litowszk feladásáról.

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenti a sajtóhadiszállásról:

— Riga környékén semmi változás. Bansk és Birs irányában Friedrichstadt ellen augusztus 25-én és 26-án az ellenség folytatta erő-

lyes offenzíváját ezt a vidéket védő csapataink ellen. Az utóbbi napokban megkezdett makacs harcok a Tauerka—Neugut közötti vasutvonalról délre folynak. Dunauburg irányában a dunauburg—kamiviesi vasutvonalról északra augusztus 28-án a konebellei—skopiski fronton szorogatták a németeket. Vilna irányában augusztus 25-én semmi lényeges változás. A Közép-Nyemen mentén, ugyeintén a Bobr-forrás vidékén és a Pripjet-menti fronton az utóvéd harcokkal fedezett visszavonulást folytatják csapataink. Augusztus 26-ikára virradó éjjel és a következő napon Bialosztok környékén és Bialosztoktól északra a németek erőteljes kísérletet tettek az offenzívára, de sikeresen megállítottuk őket és a kísérlet az ellenség nagy veszteségeibe került. Breszt-nél a kapott utasítások értelmében felrobbantottuk az erődítményeket és a vár helyőrsége a tábori hadsereghez csatlakozott. Galiciában nincs jelentékeny változás.

Sikasztás a kiewi katonai intendatúrában.

Kopenhága. Pétervárról jelentik: A kiewi katonai intendatúrában 24 magas állású hivatalnokot letartóztattak, mert a délnyugati hadseregszállításoknál nagyobb sikasztásoknak jöttek nyomára.

Nikolajevics Miklós védeni akarta Lengyelországot.

Köln, augusztus 30. A Kölnische Zeitungnak jelentik a francia határról a varsói haditanácsról, melyről röviden már megemlékeztünk, a következőket: Egy francia újságíró, aki az orosz fronton időzik, a következőket írja lapjának:

Julius elsején este tíz órakor nagy haditanács volt Varsóban, a Lozinszky-parkban. A cár két nappal előbb hagyta el Pétervárt, hogy elnököljön a haditanácsban. Szaniszló lengyel király nyári palotájában egybegyűltek Nikolajevics Miklós nagyherceggel az élükön az orosz hadseregvezérek és annál a márványasztalnál ültek, amelyen egykor a lengyel király lemondását aláírta. A cár könnylábadt szemmel és az izgalomtól reszkető hangon nyitotta meg a haditanácsot. Az egyes hadseregpárhuzamok kifejtették véleményüket. Egyesek amellelt szólaltak fel, hogy fel kell venni a harcot az ellenséggel Lengyelországban. Mások kifejezték azt az aggodalmukat, hogy a szövetséges csapatok északról elvághatják a Pétervár felé vivő vasúti vonalat és délről pedig a Moszkvába vezető pályát. A nagyherceg utolsónak szólalt föl. Elmondotta, hogy a szibériai ezredek bajonettje már kétszer megmentette Varsót. Amikor látta, hogy tábornokai ingadoznak, megkeményítette hangját és fenyegetve így szólott: „Nagy kedvem lenne arra, hogy főtisztekből közkatonaikat csináljak. A gyávák válláról magam fogom letépni az epolettet.”

A generalisszimusz később így folytatta: „A munició megérkezett. Ha Lengyelországot feladnánk, ez a németek fényes győzelme lenne. Az ellenség centruma egészen a mi frontunkig előremerészkedett. Legközelebb visszavetjük őket a lublini utra. A felső Visztulánál állást foglalunk és Varsót utolsó csepp vérünkig fogjuk védelmezni. A legesekélyebb

ingadozásnál magam fel fogom keresni az ezredek, sorba fogom állítani a vétkes parancsnokokat és a magam kezével fogom agyonlőni őket.”

Igy történt, — írja a francia tudósító — hogy július első napjaiban parancs érkezett Bisztrikába, ahol az orosz utóvédek táboroztak, hogy a visszavonulást szüntessék be és építsenek mély lövészárkokat. Bár ez az előadás megfelel a tényeknek, a párisi lapok stratégiai még mindig arról írnak, hogy az oroszok visszavonulása és Lengyelország feladása önként történt és hogy ez az orosz főparancsnok nagyszerűen átgondolt és kitűnően végrehajtott terve szerint ment végbe.

Folytatják a háborút az oroszok.

Hága. Szasszanow külügyminiszter a semleges államok kormányaihoz köriratot intézett. A köriratban azt juttatja kifejezésre, hogy a cárnak szilárd elhatározása a háborút a legvégsőkig folytatni.

Oroszország belső válsága.

Kopenhága. Moszkvában a legutóbbi zavargások a hazafias esőcselék tüntetésével kezdődött, majd körülhordozták a cár arcképét és ezután a mellék utcákban megkezdtek a fosztogatást. A hatalmas munkás tömegek egyszerre előzönlöttek az utcákat, „elég volt a gyilkosságból” kiáltották. A rendőrök felvonultak a munkások ellen s nagyobb összeütközések voltak, melynek következtében tizennégy rendőr megsebesült. Péterváron szintén voltak hasonló kisebb zavargások.

Köln, augusztus 30. A stockholmi Svenska Dagbladetnek jelentik Pétervárról: Sokan megvaannak róla győződéssel, hogy ez a háború Oroszország végzete. A kormány vétkei megteremtették most gyümölcsüket. A hivatalnokok korrupciója gyógyíthatatlan betegségbe döntötte a hadsereget. A titkos rendőrség hatalmaskodása, amelyet büntetlenül gyakorolt, most az uralkodó osztályok ellen lázította fel a tömeget. Az idegen nemzetiségek elnyomása föloldotta a birodalom egyes részei között az összekötő kapcsokat. Nincs az egész birodalomban olyan férfi, aki előggé éleslátó és akarat erős lenne arra, hogy ki merje mondani Oroszország egyetlen menő felszavát: mindenáron békét!

TANÜGY.

(—) Pályázat főiskolai ösztöndíjra. Az „Összetartás” szabadkőműves páholy az 1915/16. évi főiskolai évben két vagyontalan egyetemi hallgatót 200—200 koronás ösztöndíjjal óhajt támogatni. Az ösztöndíj elnyerésére irányuló s okmányokkal felszerelt kérelmek 1915. szeptember 10-éig nyújtandók be az „Összetartás” páholy titkára címére, Apponyi Albert-körut 14. A pályázatnál előnyben részesülnek elsősorban szabadkőművesek, másodsorban tanítók, harmadsorban Aradon lakó állami tisztviselők s végül aradi polgárok gyermekei.

H I R E K. LEGUJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Kobrint elfoglalták csapataink.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az orosz hadsereg óriási tömegeinek visszavonulása megnehezíti az a körülmény, hogy a Polemie mocsaraktól északkeletre csak két vasútvonala és két utja van a visszahúzódó seregeknek, magán a mocsárvidéken át pedig egyetlen vasútvonal. **Mackensen tábornagy üldöző csapatai már átvonultak Kobrinon.**

Hol vannak az erősebb orosz védelmi állások?

Berlin. A berliner Tageblattnak jelentik: Orosz katonai lap az oroszoknak Kelet-Galiciából a Zlota-Lipa vonaláról visszahúzódását így iparkodik enyhíteni:

— Bár a szövetségesek megiegyelő előretörése az oroszokat a Zlota-Lipa nyugati partjairól elűzte és visszavetette, csakhamar a kiomlás lesz arra, hogy az ellenség meggyőződjön a hátrább levő orosz védelmi vonalak erősségéről.

Repülőink

Szerbia és Montenegró felett.

Zágráb. A szerb-montenegrói határon kisebb mozgolódások észlelhetők. A szerb határon gyakori a tűzvérségi párbaj az ellenséges állások között. Osztrák-magyar repülők ismételtelen megjelentek Belgrád felett és sikeres felderítő repüléseket végeztek Szerbia belsejéig. A Lovcen hegyet a montenegrói határon magas állásainkból ismételtelen erős tűz alatt tartottuk és itt felszálló repülőink bombákat dobtak a montenegrói hadállásokra. Repülőink gyakrabban megjelentek Antivári felett is és bombázták a kikötő rakpartját, ahol hadianyagok kirakodása folyt.

Pétervári. Az orosz fővárosban vehemens kolerajárvány ütötte föl fejét. Rövid idő alatt 487 megbetegedés történt és kilenvenhárman haltak meg koleraiban. Dél-oroszországban is pusztít a járvány. Itt 340 megbetegedés történt, 64 halálessel.

Idegen állampolgárok

az ellenséges területen.

(A semleges konzulátusok védőserepe.)

Távirati tájékoztatás.

Budapest, augusztus 30.

Állampolgáraink és érdekeink védelmét az ellenséges államokban, illetőleg oly területeken, melyeket a császári és királyi külképviseleti hatóságok a háború következtében elhagytak, a következő államok vállalták: Szerbiában Amerikai Egyesült államok, de a Szerbiában akkreditált amerikai követ Bukarestben székel. Oroszországban Amerikai Egyesült Államok. Azerbejdzsanban: a teheráni amerikai követség. Franciaországban Amerikai Egyesült Államok. Toulonban az ottani németalföldi konzulátus. Nagybritanniában (Indiával együtt)

Amerikai Egyesült Államok. Montenegróban Görögország. Skutariban: az ottani görög kir. konzulátus. Belgiumban (a Németország által meghódított területek kivételével), Japánban, Marokkóban és Egyiptomban az Amerikai Egyesült Államok. Olaszországban Spanyolország. Livornóban, Palermóban, Turinban és Vercellében: az ottani svéd konzulátusok; Tripolisban az ottani amerikai konzulátus.

Ellenséges államok állampolgárainak és érdekeinek védelmét az osztrák-magyar monarchiában a következő államok vállalták: A szerbeket Spanyolország, oroszokét Spanyolország, franciákat Amerikai Egyesült-Államok, briteket Amerikai Egyesült-Államok, montenegrókat Görögország, belgákat Spanyolország, japánokat Amerikai Egyesült-Államok, olaszokét Amerikai Egyesült-Államok.

Budapestben, Fiumében és Karisbadban, Prágában és Triestben Oroszország és Szerbia állampolgárainak és érdekeinek védelmére az e városokban székelő amerikai konzulátusok által vállaltatott. Budapestben az orosz állampolgárok védelmére egyúttal az ottani dán királyi főkonzulátusra is ruháztatott.

— A magyar küldöttség fogadása Bécsben. Bécsből jelentik: A magyar törvényhatóságok bécsi fogadása rendkívül ünnepélyes lesz. A fogadáson az osztrák kormány tagjai, valamint a közös miniszterek is megjelennek.

— Arad város legtöbb adót fizetői. A városi adóhivatal elkészült a legtöbb adót fizetők névlajstromának összeállításával, amelyet augusztus végén kell az igazoló választmányhoz áttennie. A névsor alig mutat változást a tavaszihoz képest. Egy-két új név szerepel benne, köztük Boross Lajos dr. kereskedő, aki 3290 korona adója alapján, amelyet majd kétszeresen is kell számítani, virilis jogu tagja lesz a törvényhatóságnak. A virilisták cenzusa is alig változik és ismét elég magas lesz.

— A törvényhatóságok küldöttségeinek költségei. A törvényhatóságok hódoló-küldöttségeinek költségeit a főváros előlegezi, hogy azonban a költségeket hogyan fogják egymás között felosztani, arról még nincsen végleges döntés. Az elv az, hogy mindenki viseli a saját költségeit a valószínű, hogy a rendezési és egyéb költségeket a törvényhatóságok között egyelőre fogják szétosztani. Körülbelül száz törvényhatóság kiküldöttjei vesznek részt a hódoló-küldöttségben, a költségek tehát száz részre oszlanak. Hogy az összes költségek mielőti összeget fognak kifizetni, azt ma még nem tudták megállapítani, de körülbelül két-három hét múlva már pontosan meg lehet határozni az összeget. A küldöttség két különvonaton megy fel Bécsbe a két különvonaton jön vissza. E négy különvonatért kétezernyolcszáz koronát számít fel az államvasút igazgatósága a fővárosnak.

— Elcsélt hős temetése itthon. László Sándor a signum laudis és hadiékülményes katonai érdemkriszt tulajdonosa, vitésége elismerésül soron kívül előléptetett tartalékos főhadnagy, a 33. gy. e. 7-ik századának parancsnoka, a Kamionkánál május 10-ikén az oroszok ellen vezetett rohamban megsebesült és 11-ikén éltének 29-ik évében hősi halált halt. László földi maradványait az ottani temetőben 20-ikén exhumálták és kedden é. hó 31-ikén d. u. 6 órakor az aradi izraelita sírkertben, ifjú reményteljes boldog életével megváltott hazai földbe örök nyugalomra helyezték el.

— Augusztus királyi hercegnő Aradra jön. Az uralkodóház legnépszerűbb tagja, a harcateren vérbeli magyarságáról tanúságot tett József királyi hercegné fenséges neje, **Augusztus királyi hercegnő szeptember 15-én Aradra jön, hogy az itteni hadikórházakat meglátogassa.** A háború kitörése óta a fenséges asszony, mint a szenvedő hősök mentő anyja olyan szamaritánus munkásságot fejt ki, hogy a magyar nemzet soha más-kép, mint a legmélyebb hálával nem gondolhat rá. Mindenütt ott van, ahol fájdalmat, szenvedést kell enyhíteni és nem mulik el nap, hogy valamelyik kórházba ne vinne vigasztalást, derűt és enyhítést, nemes szívében meleg részvétet, ajándékkal mindig teli kezében örömet keltő figyelmességet az őt imádásig szerető és tisztelő katonáinknak. Az aradi Vörös Kereszt Egyesület vezetősége már előkészületeket tesz a királyi hercegnő méltó fogadására, aki, mint értesülünk, a vármegye területén lévő több kórházat, valamint a lippai kórházat is meglátogatja.

— Lóvasút és teherkocsi összeütközése. Tegnap délelőtt tíz óra tájban Ségában, a vízesi vámnál egy lóvasút és egy teherkocsi összeütköztek egymással. A lóvasút Ségából tartott a város felé, míg a teherszállító vagon a Neuman-gyár felé igyekezett. Mindkét kocsi vezetője egy kanyarulatnál vette észre a közeledő bajt. Főkezni már azért sem lehetett, mert itt a pálya kissé lejtős. A kocsisok látták, hogy az összeütközés elkerülhetetlen, éppen ezért a lovakat gyorsan kifogták a kocsik elől. A következő pillanatban a kocsik összeütköztek. Az összeütközés ugyan elég heves volt, de sem a lóvasútnak, sem a vasútnak nem történt baja. Az összeütközés után a lóvasút utassal leugráltak a kocsiból és ekkor **Apáczai Mária** nagylaki tíz éves kislány éppen akkor ugrott le a kocsiból, amikor a tehervagonból kifogott hat lovat mellette elhajtották. A kislány megijedt, visszaszaladt a sínparra, ahol az összeütközés következtében visszafelé indult lovasuti kocsi elütötte. A kislány koponyarepedést és a térdén súlyos sérülést szenvedett. Beszállították a megyei kórházba.

— Tisza István öccse megsebesült. Budapestről jelentik: **Tisza István** gróf miniszterelnök ma az északi harcateréről táviratot kapott, amelyben azt jelentik, hogy öccse, **Tisza Kálmán** gróf népfelkelő százados, megsebesült. A miniszterelnök öccse Böhme-Ermolli tábornok hadseregében szolgált. A távirati értesítés szerint mindkét térdén megsebesítette az orosz golyó Tisza grófot. A golyót eltávolították a sebből és megállapították azt is, hogy az inak és csontok sérültek. Tisza István gróf táviratban érdeklődött **Beöthy Pál** Házelnöknél, aki szintén a Böhme-Ermolli seregben szolgált, hogy milyen a sebesült állapota. Estig azonban nem érkezett válasz a miniszterelnök táviratára.

— Az aradi izr. hitközség előjárósága ezúton hozza köztudomásra, hogy a f. évben a „Központi szálloda” nagytermében rendez be pótimaazatot. Az imaszéki jegyek ezen pótimaazatot illetőleg a hitközség jegyzői iródájában f. é. szeptember hó 1. napjától kezdődőleg szolgáltatnak ki.

— **Lóverseny** — harctéren. A *Ruis de Roxas* tábornok vezénylete alatt álló 1. lovasági hadosztály, amelybe a 4., 7., 12. s 14. dik világoskék közös huszár ezredek tartoznak, a maga nemében páratlan érdekességű díjugratást rendezett augusztus 20-án, Szent István napján, messze fent az északi harctéren az orosz fronttal szemben. Páratlan érdekes volt, hogy néhány ezer lépésre az oroszok vonalától folyt le a verseny s az ágyuk bömbölése szolgáltatta a zenét. A verseny bírái voltak: Berg báró alezredes, Szibenliszt, Knapp őrnagyok, Lukács Ernő, Borha, Nemestóthi Szabó, Waldbott báró kapitányok, Jankovich Bécs főhadnagyok. Az eredmény a következő: *I. Díjugratás tiszti saját lovak részére.* (12 akadály.) 1. Keresztes Akos főhadnagy 7. huszárezred „Pali”. 2. Binder főhadnagy 4. huszárezred „Fregoli”. 3. Szunyogh főhadnagy 7. huszárezred „Glimboka”. 4. Nemestóthi Szabó kapitány 12. huszárezred „Debrecen”. lovagolta Steinfeld hadnagy 14. huszárezred. 5. Benedek főhadnagy 14. huszárezred „Pénzes”. 6. Bardach főhadnagy 4. huszárezred „Importirt”. 7. Perczel főhadnagy 7. huszárezred „Wotan”. 8. Binder főhadnagy 4. huszárezred „Magonc”. 9. Tisza gróf hadnagy 7. huszárezred „Amanda”. 10. Lalosevich főhadnagy 14. huszárezred „Lali”. 11. Mayer Nagy főh. 4. h. e. „Meran”. 12. Stuhlik hadnagy. 7. lovas tüzérezred „Falbot” lovagolta Kleinhempel főhadnagy 7. lovas tüzérezred. A versenyben 33 lovas vett részt. *II. Díjugratás tiszti szolgálati lovak részére.* 1. Tyll főhadnagy 14. huszárezred „Mantréd”. 2. Edlinger kapitány 7. huszárezred „Jótvó”. 3. Szunyogh főhadnagy 7. huszárezred „Obulus”. 4. Geldern főhadnagy 12. huszárezred „Lator”. 5. Keresztes főhadnagy 7. huszárezred „Jezipicz”. A díjakat Ruiz tábornok osztotta ki a győzteseknek, kik azután a szokásos versenyből helyett azonnal széjjel osztottak rendelkezési helyükre az ellenséggel szemben.

— **Az Aradi Közlöny a harctéren.** Messze földről, az orosz határról írják az *Aradi Közlönynek* a 350. tábori postahivatalhoz tartozó egyik kombinált csapattesttől a következő sorokat:

Kedves Szerkesztő ur! Századom tisztjei nevében szívélyesen köszönjük, hogy a Közlönyt két példányban kegyes részünkre küldeni. Igazán kellemes szórakozást nyújt a hazai hírek olvasása. Hazafias üdvözlötöket küldik: Horváth László hadnagy, Vegman Jenő hadnagy, Mizner János hadapród, Tocaau János kadett, Szekeres kadett.

— **A vak katonáknak.** Szentmátéről özv. Kavasch Rajmondné a harctéren szemük világát vesztett vak katonák segélyezésére 26 korona 20 fillért küldött hozzánk. A gyűjtéshez a következők járultak hozzá: Özv. Kavasch Rajmondné 5 korona, Orbán Marciné 20 fillér, Gyenge György 1 korona, N. N. 30 fillér, Pataki esendő 60 fillér, Boér Ilona 40 fillér, Nyakas 20 fillér, Gegő Imréné 1 korona, Eke Istvánné 20 fillér, Orbán József 1 korona, Lévai Gézáné 1 korona, Kővári Miklósné 1 korona, Simonfi Vilma 40 fillér, Kőváry Gizi 40 fillér, Hirschorn Elekne 1 korona, Salak Ferencné 60 fillér, Vaszari János 10 korona, Rotár János 40 fillér, gyermekektől 2 korona 50 fillér.

— **Ijedtében meghalt.** A borossebesi esendőőr ma egy különös halálesetet jelentett be az aradi királyi ügyészségnek. Szász Rozália borossebesi lakosnő tüdő-vagdosás közben hirtelen rosszul lett, ráesett az előtte levő asztalra és a kezében levő kés a gyomrába fúródott. Pár pillanat múlva a szerencsétlen aszszony meghalt. Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy halálát szívszélhűdést okozta.

— **Messzelátók és látócsövek központi gyűjtőhelye.** A beérkező nagyszámú adomány először tanúsítja, hogy Magyarország és Ausztria népei mily áldozatkészen látták be annak szükségét, hogy látócsövek és messzelátók átengedéseivel hátszomszomságban küzdő seregünknek újabb hatásos segédesszöveget bocsátásnak rendelkezésükre. Hogy derék csapataink a há emlékezés és gyöngéd gondoskodás ezen bizonyítékait mily hálással fogadják és hogy ezek a látócsövek mily jó szolgálatakat tettek már eddig is, arról is már számos jelentés tanuskodik. Mily magasra érzést fakaszthat minden adományozó lelkében az a tudat, hogy ajándékával ő is szolgálta hazáját, hogy közű honfitársainak, a kik vagy Dél zord sziklái között a hűtelen és szőszegő egykori szövetséges ellen harcolnak, vagy Észak barátságtalan pusztáin a fehér cár rabló és gyújtogató hordáit kergetik maguk előtt, az ellenség letörését megkönnyítő eszközt ad kezükbe. Ausztria és Magyarország minden részének, minden társadalmi osztályának együttérző készsége eredményezte gyűjtésünk eddigi jelentékeny sikerét. Ha még korai is erről az egész mozgalmáról végső ítéletet mondanunk és ha értendő politikai okokból nem is időszzerű a gyűjtés teljes eredményéről nyílt véleményt hangoztatnunk: mégis annyi már most is mondható, hogy bőven és a kottatónál is durábban folytak be a víztíz hadaink dícsőségének és harora készültségének gyarapítására ezek az adományok. Búszkák lehetünk az elért eredményre. Ez azonban nem lehet ok a további serény működés ellanyhulására. Naponként új meg új híreket kapunk hadseregünk nagy ostromokairól, példátlan diadalutjáról, amint a világ még soha sem látott. Milliósok a győzelmi pálmáért folyó ily rengeteg arany versengése természetesen nagy embertömegeket és óriási anyagkészleteket emészt fel. Ha tehát első felhívásunkban azt mondtuk, hogy az ajándékozók ajándéktárgyaikat visszakapják, ezt természetesen csak töltélesen értettük így, mert a hadügyi igazgatás az optikai segédesszövek köcsözését nem veheti figyelembe. A háboru természetében rejlik, hogy az annak idején való feltétlen visszazármasztásért nekünk keszkeskednünk, sem az adományozóknak erre igényt támasztaniok nem lehet. Ez a lehetőség csak esetleges, csak véletlen, amely a jövő bizonytalanságaitól függ. Ha tehát újból a nagynyitvánosságot elé lépnek azzal a kéréssel, hogy „adatok mindenütt és mindenfelé, amennyit adnotok csak módokba van” biztosan tudom, hogy szözetem nem talál süket fülekre s hogy mindenki, ki csak az osztrák császár, vagy Szent István magyar királyi koronája alá sorakozik s lelkesedéssel néz fel császárára, illetőleg királyára és a víztíz hadseregére, ha kell, vagyona utolsó maradékát is odaadja hőseinknek, kik értünk, hazánkért verednek, véreznek, győznek és esnek el. Az adományokat nem a hadügyminiszteriumba, hanem a hivatalos gyűjtőhelyre: Osterreichischer Jagdclub Wien, I. Heinrichshof Nr. 5. címre kérjük, mert azoknak máshova küldése ugy a hadügyminiszterium, mint ezen gyűjtőhely kezelési munkálatait megszoportítja és nehéssíti. Minden adományt elkönnyvünk és az ajándékozónak irásbeli elismervényt küldünk róla. *Wurmbrand-Stuppach Vilmos gróf.*

— **Leesett a gesztenyefáról.** Súlyos baleset történt ma délután a Kápolna-utcában. Egy *Dorogi Pál* nevű kisfia felmászott a Kápolna-utca 21-ik számú ház előtt levő gesztenyefára s annak tetőjéről, mintegy három méternyi magasságból leesett. A szoronséttlen gyermeket a mentők eszméletlen állapotban a kórházba szállították, ahol megállapították rajta, hogy az esés következtében súlyos egyrészködést szenvedett.

— **Érdekességek az aradi sófóvizsgákon.** Ily című, vasárnapi számunkban megjelent cikkünkre vonatkozólag, félreértések kikerülése céljából közöljük, hogy *Stengl Andor* kir. ipar-főfelügyelő e cikk informálásától teljesen távol állott.

— **Jogállam.** A *Gyomai Zsigmond* dr. budapesti ügyvéd szerkesztésében megjelenő ki-tűnő jogi folyóiratunk, a *Jogállam* szeptember-októberi füzeté a következő tartalommal jelent meg. A kir. Curia egy tagja: Csáthó, Juhász, Félix. *Sebestyén* Dénes táblai tanácselnök: Egy-ságes közszellem hiánya a törvényalkotásoknál. *Edmund Benedikt* dr. bécsi ügyvéd: Mi lesz az ügyvédi kar feladata a háboru után Magyarországon és Ausztriában? *Kiss Géza* dr. egyetemi tanár: A magánjogi oktatás reformja. *Aimássi Antal* dr. egyet. m. tanár, kir. törvényszéki bíró: A polgári törvénykönyv bizottsági javaslata. *Paul Krückmann* dr. műnsteri egyetemi tanár: Eszrevételek a magyar polgári törvénykönyv javaslatához. *Szladits Károly* dr. igazságügyminiszeri tanácsos: A moratóriumfeloldó rendelet. *Tórfi Gyula* dr. igazságügyminiszeri tanácsos: A moratórium fokozatos megszüntetése következtében megállapított új eljárás szabályok. *Aimássi Antal* dr. egyet. m. tanár, kir. törv. bír.: Az egyoldalu ügyek. *Egyed István* dr. kir. törv. bír.: A polgári per nyilvánossága. *Kovács Marcel* kir. táblai bír.: Jogesetek a Pp. köréből. Az 1914. év magánjogi gyakorlata. *Tarnai János* dr.: A becsületért ostromoktól. *Angyal Pál* dr.: A magyar büntetőjog tan-könyve, ismerteti *Edvi Illés* Károly. *Jancsó György—Meszléanyi Artúr*: A magyar polgári perrendtartás rendszeres kézikönyve. Ismerteti *Kovács Marcel* dr. kir. táblai bír. *Szentirmay Odón* dr.: A esődelháritás jogintézménye agrárpolitikai szempontból. A *Jogállam* e füzetének ára 6 korona, előfizetési ára egy évre 24 korona. Újonnan belépő előfizetők ingyen és bérmentve kaphják a *Jogállam* perrendtartási füzetének második kiadását.

— **Takarékoskodjunk a vízzel.** A vízmű igazgatósága az igen tisztelt közönség szives tudomására hozza, hogy mivel a tartalékviz ismét elfogyott, kénytelenek a vízellátást további intézkedésig holnap, azaz f. é. augusztus hó 31-től kezdve éjjel 11 órától reggel fél 5 óráig megszüntetni. Egyben kéri a nagy-érdemű közönséget, hogy ne vegyenek éjjelre sok vizet, mert ezáltal megnehezítik azt, hogy ezen állapot hamarosan megszűnjék.

— **A Török Vörös Félhold képeslevelező-lapjait** 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság (Budapest, képviselőház.)

— **Használt iskolakönyvek** tartalomjegyzékében félárban kaphatók *Kerpel Izsó* könyvkereskedésében. Ugyanott új iskolakönyvek is kaphatók és tavalyiak méltányos áron beváltatnak. 193

— **Értesitem a nagyérdemű közönséget,** hogy a mai naptól kezdve a jövő évi új aratásig buza szükségletemet fedestem s így a n. é. közönségnek ugy a folyó, mint a jövő évben állandóan *tiszta buzakönyér* fog üzletomban rendelkezésére állani. A bevásárlásnál semminemű utalvány nem szükséges. A n. é. közönség szives pártfogását kéri az *Első Gyulai Házikönyér-gyár tulajdonosa Spitzler Rudolf.*

— **Használt iskolakönyvek óriási készlete** *Ingusz I. és Fia* könyvkereskedőnél, *Weitzer János-utca.* 3165

— **Iskolatásak legnagyobb választékban** a *Fischer* Nagyáruházában a Szabadság-téren, gyermekkoszik és gyermekszékák gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás *Fischer* Áruház. Fénykép kedvezmény. 227

— **Régi levélbélyegeket és levelezéseket,** különösen magyarokat 1871—74-es évekből és osztrákokat 1850—58-ból; továbbá teljes bélyeggyűjteményeket, festményeket és egész könyvtárakat jó áron vesz *Kerpel Izsó* könyvkereskedése. 193

— **Előnyös cipő-kiárúsítás!** Tamesvári üzletem feloszlata miatt az összes omnan átszállított elsőrendű cipőt rendkívül mérsékelt áron bocsátom áruba. *Weinberger* János cipőáruháza, Arad, Andrassy-tér 20.

— **Írógépeket, levélbélyeg-gyűjteményeket** és egész könyvtárakat méltányos áron vesz *Kerpel Izsó* könyvkereskedése. 193

— **Papírárakból nagy engedményt** nyújt *viszonteladónak Kerpel* papírnagykereskedése. 193

— **Iskolakönyvek kaphatók** *Weisz* Leó könyvkereskedésében. 3173

Sörcsarnok és étterem megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy f. hó 15-én Aradon, Fábian-utca 1. szám alatt, a Belaton kávéház mellett sörcsarnokot és éttermet nyitottam. Abonenseket úgy az étterembe, mint házakhoz kihordva elfogadók. — Jó ételről és tisztán kezelt italokról állandóan gondoskodom. — Naponta frissen csapolt sör. — A n. é. közönség salves pártfogását kéri, kiváló tisztelettel Csizmadia Vilmosné.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Rágalmazásért elítélt könyvelő. Jel-
linek József és Kotzander Ignác aradi faka-
reskedők feljelentést tettek a járásbírószágon
Groszmann Albert, a fűrészgár részvénytár-
saság volt könyvelője ellen, aki nekik, mint a
társaság igazgató tagjainak súlyosan sértő le-
velet küldött. A járásbírószágon ma tárgyalták
ezt az ügyet és Groszmann rágalmazásért
hatvan korona fős és hatvan korona mellék-
büntetésre ítélték.

§ Ugyvédből bírósági jegyző. A szegedi
ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy a kamara
lajstromából töröltettek: Rafajlovits Milos dr.
(Battonya), bírósági jegyzővé történt kinevez-
tetése, Prokopp Jenő dr. (Battonya). Prokopp
Jenő dr. elhunyt ügyvéd irodájára Bock Róbert
dr. battonyai ügyvédet rendeltek ki gondnoknak.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Meghívó. Az aradi senekedvelők egye-
sülete választmányát folyó évi szeptember 8-án
délelőtt 10 órakor Batthyány-utca 26., az
emeleten, a zeneiskola helyiségében megtar-
tandó ülésre eszennel összehívom. Főtárgy: je-
lentés az igazgató és egy tanár haláláról, to-
vábbá tandíjkérvények elintézése, stb. — mely
ülésre a választmányi tagokat ezután is tiszte-
lettel meghívom. Kelt Aradon, 1915. augusztus
28-án. Institoris Kálmán kir. tanácsos, nyug.
polgármester, egyesületi elnök.

(*) Az Aradi Márnők és Építész Egylet
alapszabályainak 27. §-a alapján van szeren-
csém az egylet tagjait szeptember hó 5-én va-
sárnap délután 5 órakor az egyleti helyiség-
ben tartandó rendkívüli közgyűlésre tisztelettel
meghívni. — Virágh Lajos s. k. elnök. Tárgy:
Az alapszabályok módosítása.

KOZGAZDASÁG ÉS KOZLEKEDÉS.

Az Aradmegyei takarékpénztár 4 1/2%-os
zálogleveleinek XXI. sorsolása. Az Aradmegyei
takarékpénztár 4 1/2%-os zálogleveleinek
1915. évi augusztus hó 28-án kir. közjegyző és
az intézeti felügyelő-bizottság jelenlétében meg-
tartott huszonegyedik sorsolása alkalmával a
következő számok huattak ki:

- 6 db. á 5.000. — korona.
- szám: 38, 178, 254, 341, 418, 425.
- 20 db. á 1.000. — korona.
- szám: 172, 198, 234, 248, 250, 251,
253, 254, 256, 257, 269, 271,
272, 274, 275, 276, 281, 282,
284, 286.
- 15 db. á 200 — korona.
- szám: 4, 16, 46, 68, 88, 89, 171, 172,
178, 237, 250, 324, 325,
396, 398.
- 10 db. á 100. — korona.
- szám: 7, 48, 62, 229, 258, 277, 403,
405, 411, 415.

A kisorsolt 4 1/2%-os záloglevelek összege
54.000. — korona.
Ezen kisorsolt záloglevelek 1916. március
1-től kezdve a zálogleveleiknek szelvényeivel
együtt való visszaszolgáltatása ellenében teljes
névértékben beválthatnak.

Aradon: az intézet pénztáránál:
Budapestben: a „Hermes” magyar általános
váltóváltó r. t. és a Wiener Bank-Verein
magyarországi fióktelepénél;

Bécsben: a Wiener Bank-Vereinél és
ennek I., II., III., IV., VI., VII., VIII., IX., X.,
XV., XVII., XIX. és XX. kerületi letéti pénztá-
rál, valamint ezen intézet fióktelepénél:

Ausában, Bializ-Bialában, Bozenben,
Brünben, Badweigben, Czarnoviczban, Gráciban,
Innsbruckban, Kaszabban, Klagenfurtban,
Kraakóban, Lemburgban, Meranban, Pilsenben,
Prágában, Tepliczben, Wiener-Neustadtban és
Zágrábban.

A korábbi húszok alkalmával kisorolt
címlétek közül eddig beváltásra nem kerültek:
á 1000. — korona.

szám: 1168.

á 100. — korona.

szám: 196, 216, 223.

melyek a fent megjelölt fizetési helyek bár-
melyikén beválthatnak.

A kisorsolt és beváltásra nem került zá-
loglevelek hat hóval az esedékesség után az
igazgatóság által megállapított 3 1/2% kamat-
lábon — a törvényes 10%-os tőke-kamatadó
levonásával a záloglevél-tulajdonos javára to-
vább kamatoztatnak.

Arad, 1915. augusztus hó 28-án.

3276 Aradmegyei takarékpénztár.

Felölös szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

László Sándor

a Signum-Laudis és Hadilékítményes ér-
demkereszt tulajdonosa, vitézsége elis-
merésüli soron kívül előléptetett tartal-
lékos főhadnagy, a 33. gy. e. 7-ik száza-
dának parancsnoka,

Kamionkaiál május 10-ikén az oroszok
ellen vezetett rohamban megsebesült és
11-ikén életének 29-ik évében hősi halált
halt.

Tetemet az ottani temetőben 20-ikén
exhumáltak és kedden e hó 31-ikén d. n.
6 órakor az aradi izraelita sírkertben, ifju
reményteljes boldog életével megváltott
hazát földbe örök nyugalomra helyezték.

Vele minden reménységünket eltemetjük.

Nagy veszteségünk feletti fájdalom-
unkat az örök emlékezés áhitatával őrizük.

Schwarz Boross, arája. László Dezső, fivére
és rokonsága nevében. 3286

Werner Károly

Arad, Maros-u. 1.

vásárol a Hadi Termény
Részvénytársaság részére
idei mindennemű gabonát.

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk
felelősséget.

NE DOBJA EL

mult évi használt iskolakönyveit !!

1/4 ÁR ráfizetéssel
becserélem
sz új tanórák bármely osztályura.

Décsi Géza könyvkereskedő
Arad, Forrai-u.

APOLLO SZÍNHÁZ.

Augusztus 31-én, kedden és szeptem-
ber 1-én, szerdán

A Nordisk Films Comp. legújabb
felvétele:

A ballet csillaga

Dráma 3 felvonásban.

Csetepáté

Szellemes vígjáték 3 felvonásban.

Az előadások 7/6, 7/8 és 9 órakor kezdődnek.

Mindenféle
nyomtatványok
izléses, csinos kivitel-
ben készülnek az
Aradi nyomda r. t.
nyomdájában, József főherceg-ut 22.

Leánynevelő-intézet

(Internátus)

Uri leányok részére.

Gondos nevelés.
Magántanulók
előkészítő tan-
folyama. Zene és
idegen nyelvek
oktatása.

2027

Arad,

József főherceg-ut 19.

Telefon 933.

**Zongora-
oktatást**

nyerheinek kezdők, kitűnő,
practicus módszer szerint.
Legjutányosabb ár mellett.

Cím a kiadóhivatalban. 1987

**Költözők
figyelmébe!**

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

481

Kalmár József
villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

ZSIR

prima, egészséges idei.

Szalonna

és

Burgonya

napi árban kapható

Kalmár Endréné
Arad, Asztalos Sándor- és
Chorin-utca sarok.
670. Telefon szám 670.

1446—1915. szám.

Árverési hirdetmény.

Zimándköz község 2 drb. nehéz öreg bikáját **f. évi szeptember hó 6-án d. u. 3 órakor** Zimándköz községben tartandó nyilvános szóbeli árverésen eladjuk.

Zimándköz, 1915. évi augusztus hó 24-én.

3277

Községi Elöljáróság.

Ertesítjük a n. é. közönséget, hogy a következő tej és tej-
pótló készítményeket, valamint táp és erősítő készítménye-
ket tartjuk raktáron:

Condensált tej (schweitz) 1-10, Dr. Finkelstein Meyer-
féle fehérnye tej 90 fillér, EL-CO fehérnyés tej-
konzerv (sűrített turós tej) 1-30, BU-OU zsirban
szegény savanykás ugynevezett irós tejconserv 1-40,
Vilbeder H. S. Holländische Säuglingsnahrung 1-90,
Kaiser gyermekliszt 1 korona, Kuffake gyermek-
liszt 1 és 2 korona, Nestlé-féle gyermekliszt 1 és
2 korona, Knorr zabdara 45 fillér, Knorr olajta-
lanított kukoricaliszt 95 fillér, Mondamin olajtala-
nitott kukoricakészítmény 55 fillér, Löflund táp-
maláta Nährmaltose 2-70, Löflund maláta leves-
kivonat 3-60, Hoff malátakivonat 1-50, Gehe Maltyl
2 korona, Ovomaltin 1-20 és 2-50, Biomalz 1-30 és
3 korona, Ribamalz 3-25, Diasana 1-30, Nural 4-50,
Kropfächer zab táplisz 60 fillér, Posfatine, In-
fantina, Higiana, Sanatogen, Somatose, Larosan,
Tejucor, Soxlet tápucor, Lactagol, stb.

Földes Kelemen

gyógyszertára, Deák Ferenc-utca.

Hehs Vilmos

gyógyszertára, Batthyányi-utca.

Intelligens leány,

aki románul beszél és a gyógyszerészettel foglal-
kozni akar,

felvétetik

Hajós Árpád gyógyszerárában.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A
szájüreget deszficiálja, utóze-
lgen kellemes. Ara egy porcelán-
szelencének 60 fillér.

Lábizzadás,

kézizzadás

biztosan és leggyorsabban olma-
nk a „PEPPO” folyadék és
Peppo” hintőpor segítségével.

Szárít! Szagtalanít!

Peppo folyadék ára tisztítással 1 korona.
Peppo-hintőpor ára tisztítással 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-tér 23. sz. (Megyeháza szemből.)

Használt ólom megvételre kerestetik.A gondos, jó munkájáról el-
ismert**harisnyakötőde**

Andrásy-tér 20. szám

(Fischer Elz-patában.)

1987

ajánlja magát a helybeli, mint
vidéki b. közönség figyelmébe.**Ablakredők**

Valódi amerikai önműködő
ablakredőnyök gyári rak-
tára, valamint valódi

**lignum sanctum-
tekegolyók és bábuk**

legjutányosabb árakban kap-
hatók:

Zimmermann Ignác

normméri. díszül- és játék-
áru üzletében 1581

Arad, Szabadság-tér 21.

Andrásy-tér 8. számú

házban, egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytőzsdének al-
kalmas — azonnalra

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-
hivatalában József főherceg-ut 22.

Egy teljes kétjáratu alig hasz-
nált**malom-
berendezés,**

mely áll: egy kétjáratu malom-
álványból, két pár 42 coltos
kőből, koptatóból, felvonók-
ból, hasab-szitából, trans-
missiókból, szijakból, csap-
égyakból, stb. stb.-ből,

eladó.

Megtekinthető Máv. gépgyár
Vezérügynökség nagyváradi
fiókjánál, Nagyvárad.

5298

Apró hirdetések

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

As apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelölendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 4,6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Kellemes szórakozás
céljából molet, fess, fiatal, jobb társadalmi állású, vigkedélyű magános hölgynek ismeretségét keresi szépnek és fessnek tartott, magas termetű, barna, fiatal intelligens katoná. Katand kizárva. Kétesek kíméljenek. Válassz „Sirius” jellege alatt a kiadóhivatalba. 8290

23 éves intelligens,
jómegjelenésű fiatal ember, ki másodízben tért a galiciai lövész-árokba, kéri fiatal, feltétlen urilány tisztességes, komoly ismeretségét. Cím „Vaskereskedő”, Inf. Reg. No. 88., II. Batt., 6. feldkomp. Feldpostamt 60. 8278

OKTATÁS.

Ellátásért vállalja
II-ik kereskedelmista isr. gyermekszerező diák két középiskolai fiu tanítását. Klein László, Magyarbárhelyes. 8279

Eine deutsche Lehrerin
wünscht deutsche Lektionen zu ertheilen. Auskunft in d. Administration. 8189

Engel Keresk. Szaktanfolyma.
Teljes és alapos kiképzés hölgyek és urak részére keresk, irodák, vállalatok stb. részére, 8-4 havi tanfolyam, mérsékelt tandíj, díjtalan állásközvetítés. Beiratkozások d. e. 10-12. d. u. 3-4 László Vilmos-u. 2. Pódsz palot mellett. Külön oktatás német levelezés és könyvvitelben. 8294

ELLÁTÁS.

Középiskolai tanulók
ellátásra felvétetnek, Andrassy-tér 9. I. em. 8284

Nyugalmasított isr. tanító
2 jobb házból való, valláskülönbség nélkül, bármely iskolába járó tanulókat teljes ellátásba vesz föl, tanulmányaik lelkiismeretes felügyelete mellett. Lakás: Arad, Thököly Imre-utca 11 sz., II. udvar. 8259

1-2 sz. középiskolai tanuló
hivatalnokai családnál, tanulmányaik gondos ellenőrzése mellett, teljes ellátásra elfogadtatik. Német nyelv társalgás. József Mherceg-ut 8, lételelet 16. 8292

INGATLAN.

És keresztetik
megvételre, megkeresések Bernhardt Arad, postahivatal. 8281

ALKALMAZÁST NYER.

4 középiskolát
végzett fiatal embert gyakornokul keresünk. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegre a kiadóhivatalba kérünk. 8281

Egy nagyobb kirúto fiu
felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Egy ügyes segéd
üzletünkben alkalmazást talál. Lengyel Testvérek Arad, Andrassy-tér 15. 8195

Fiatal urinő,
ki egy háztartás vezetését önállóan elvállalja, keresztetik. Jelentkezni lehet Cukor Ferencnél, Flórián-utca 14. 8281

Gépész molnárt
románul beszélőt esetleg azonnali belépésre keresek. Kohn Jakab Lippa, Temes m. 8289

Keresek
rőtös és évtáriu isletem részére szakképzett segédet, ki a román nyelvet is bírja. Schwartz Salamon, Teake. Szombat és isr. ünnepeken az islet szárvá. 8252

ALKALMAZÁST KERES.

Pénztárosnő
100 kor. kancióval ajánkozik esetleg cukrászdába vagy pék-üzletbe kiszolgálónőnek. Cím a kiadóhivatalban. 8280

Érettségizett
tisztviselő: 4 éves gyakorlattal, könyvelésben, levelezésben és gépírásban jártas. Állást keres. Megkeresések „Komoly erő” jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 8292

Főnökö
usi háznál állandó alkalmazást keres. Cím Magyar-u. 7. 8286

Kosztümistát
házaknál, 6 korona napkij mellett, gyorsan készítek. Arad, Hal-tér 6. 8284

Deutsche Gesellschafterin
aus angesehener Familie sucht Stelle zu erwachsenen Mädchen für die Nachmittagsstunden. Näheres durch die Administration des Blattes. 2168

Köser-konyha vezetésére
ajánkozik egy korosabb nő aki egy a főzésben, mint házvezetés minden ágában teljesen jártas. Cím Zeltán-utca 4. 8250

KIADÓ LAKÁS.

Bohus-palotában
3 elegánsan butorozott szoba, központi fűtéssel, fürdőszobával, azonnal kiadó. 8290

Teloky-utca 24. sz. alatt
3 modern 3 szobás lakás azonnal kiadó. 8298

Egy szoba és kamarából
álló pincelakás kiadó, Apponyi-ut 1. sz.

Modern
négyeszoza, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházzal külön bejárat) villany, gázberendezéssel, Török L-u. 11b. új házban november 1-ére kiadó. 2647

Erzsébet királyné-körút 18/a.
száma ház első emelete, mely modern ötszobás lakásból áll, azonnal kiadó. 1646

Andrassy-tér 8. sz.
alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnaira kiadó. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Iskolakönyvek
használt és új állapotban, az összes iskolák számára kaphatók Knieszer I. és Társa „Minerva” könyvkereskedésében Aradon, Dobó-utca 1. sz., a Ferenc-téri polgári fiúiskola mellett. 207

Veszek
uraktól levelet férfi ruhát, utazó városi bundát, valamint használt butorokat a legmagasabb árban. Bleier Ignác, Szent Pál utca 12. 8086

Szalámi
Fleischer-féle, nagyban és kicsinyben kapható Färber Lajos fűszerkereskedésében. 8076

Citrom
olcsóbb mint a piacon, legfinomabb körítet, szőlőt és más gyümölcsöt ajánlok. Galler Anna, Deák Ferenc-utca Fehér Kereszt épület. 8044

KÜLÖNFÉLE.

Vas-pénztáraskönyvek
minden nagyságban vétetnek és eladatnak. Egy alig használt valódi Heim-féle Meidinger-kályha eladó. Modern irodaberendezés, több száz üres használt zsák, ellenőrző pénztár (Cas Register), egy alig használt Underwood rendszerű írógép jutányos áron kapható. Rubinstein Mór butorszállító, Minorita-palota. Ugyanitt egy jóházból való ügyes fiu irodagyakornokul felvétetik. 8188

Apróhirdetések
az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Egy vagy két lakásból álló modernül berendezett uril házat vennék

a belvárosban. Közvetítők kizárva. „Földbirtokos 28” a kiadóhivatalban. 8289

Fagyapot,
mindennemű csomagolásra,

5 kg-os Szőlőládikák,

Állványok,
gyümölcs kezeléséhez és eltartásához

prompt szállítható.

Munk R. és Társa
csomagolóhordó és faanyag Karánsebes. 8288

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becsereél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos
órás és ékszerész üzlete ARAD, Szabadság-tér. Telefon 944.

Nagyzerkezésű házi és harci éven kitalált és állandóan mindenkinél-mint legjobb

Tájfajta-erősítő beőrzés

meghűlés, rheuma, kőszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. csapitel

Horgony-Fain-Expeller pótléka.

Uragje K -60, 1-20, 2

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlán” című Dr. Richter-féle könyvből. Prága I. Elisabeth-ut. 5. Kárpáti szőlőház.

8809